

SLOVENEČ

Naročnina
za državo SHS:
do preklica:
a) po pošti mesečno Din 14
b) dostavljen na dom
mesečno 12
za inozemstvo:
mesečno Din 23
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji Din 20
v inozemstvu 40

Cene inseratov:
Enostopenjska petna vrsta mali
oglas po Din. 1-50 in Din. 2-
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po Din. 2 50, ponovna št.
po Din. 4-
Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izven
ponedeljka in dneva po praz-
niku ob 5. uri zjutraj.
Poština plačana v gotovini.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. tel. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase,
zagreb 39.011, sarajev. 7583, praške in dunaj. 24.787.

Bolgarski problem.

(Od našega balkanskega dopisnika.)

Sofija, 3. julija 1923.

Danes je neizpodbitno dognano, kakšen je bil položaj na Balkanu tik pred padcem Stambolijskega in bivši bolgarski notranji minister in najbližji sodruknik Stambolijskega, dr. Rajko Daskalov, je zadel žebelj na glavo, ko je na potu v Prago kot bolgarski poslanik v pogovoru z belgajskimi časnikarji na belgajskem kolodvoru izjavil: »Mi nočemo le entente med Srbijo in Bolgarijo, ampak mi hočemo celo eksistenco vkupnost obeh dežel.« V enem izmed Stambolijskijevih predalov so te dni našli »Ustavni načrt za Veliki jugoslovanski imperij«, ki ga je Stambolijski lastnorodno napisal. Ta načrt določa med drugim za »eksistenčno skupnost« Srbije in Bolgarije — Hrvatska in Slavonija sta izključeni —, da naj se bodoči velikojugoslovanski car (Srb ali Bolgar) izvoli potom ljudskega glasovanja. O tem namenu Stambolijskega, da Srbom dovede Bolgarijo, je bil že pred nekaj časom pisal važni belgajski list »Trgovski Glasnik«: Zdrženi bomo v svetu predstavljali važnega činitelja in dali našim narodom na teh blagoslovljenih balkanskih tleh srečo, napredek, mogočno gospodarsko in mednarodno moč. To zvezo dosežemo, ako na obeh straneh spoznamo nezadržljive zgodovinske in naravne razloge za srbsko zahtevo po Egejskem morju preko Vardarske doline in za bolgarsko zahtevo po teku Marice. — Tu se odkrito in nedvoumno izraža cilj skupne bolgarsko-srbske države: teritorialna pridobitev grške Macedonije s Solunom za Srbijo in teritorialna pridobitev danes še grške zapadne Tracije (črta Kavala—Dedeagač) za Bolgarijo. Bolgarski revolucijski dnevi so dokazali, da je bila ustanovitev »Velikega jugoslovanskega imperija« neposredno pred izvršitvijo.

Združitev vseh balkanskih Slovanov v eni sami državi je star cilj mnogih slovenskih balkanskih politikov in pokojni srbski državnik in ministrski predsednik Milovanović je že davno rekel o tej zvezi, da bi držala v rokah »ključ« do Carigrada in Vzhoda. Ze takrat pa, kakor še danes, je bil predpogoj za to združitev — sporazum o Macedoniji; a ta sporazum za ozemlje, za katerega traja boj že desetletja, kakor uči zgodovina, ni lahak. Pred balkansko vojno proti Turčiji sta se Srbija in Bolgarija gledale Macedonije sporazumeli za črto Egri Palanka—Ohrid; toda kakor hitro je bila odstranjena turška nevarnost, je takoj razpadla vsa skladnost in v drugi balkanski vojni in svetovni vojni se je borila Bolgarija proti Srbiji skoraj izključno za posest celokupne Macedonije s Solunom vred. One vojni je Bolgarija izgubila in Srbija in Grčija sta do današnjega dne posestnici te dežele.

Tudi v teh bolgarskih revolucijskih dnevih igra Macedonija zopet veliko vlogo in če je nastalo v Belgradu spricho snetja Stambolijskijevga kmetskega režima tako nezasišano razburjenje in če se je tam razlegal krik po orožju in okupaciji Bolgarije, potem je bilo to v glavnem zaradi Macedonije. Za Srbijo je ta dežela politično in gospodarsko nositeljica njenega izhoda na Egejsko morje in ni dvomiti, da bi Srbi za posest te dežele, ki Moravsko in Vardarsko dolino ali z morjem veže ali pa jih od njega izločuje, žrtvovali tudi zadnjo kapljo krvi. Na drugi strani pa je postalo to ozemlje, ki ga proglašajo Bolgari iz zgodovinskih in etnografskih razlogov za čisto bolgarsko deželo, nezasišano čuvstveni element bolgarske narodne politike, in če je Stambolijski Bolgarom dokazoval, da morajo iz hladnih gospodarskih razlogov s pomočjo Srbov pridobiti zapadno Tracijo in se zato narodno odpovedati Macedoniji, se je pač, kakor so pokazali dogodki, ravno v tej čuvstveni sili uračunal. Ko je začel Stambolijski v svoji deželi boj proti tistim Macedoncem, ki hočejo Srbom Macedonijo zopet iztrgati, je bila njegova igra spricho narodne energije in brezovirnosti, ki je odlikovala te Macedonce že začasa turškega gospodarstva, za poznavalca razmer v naprej izgubljena. Pravkar dokončana bolgarska revolucija je bila prej gotovo bolgarska zadeva ter je v prvi vrsti služila padcu notranjepolitičnega

Stambolijskijevga diktatorskega režima, vendar pa je ni nič manj vodila močna narodna volja. Bolgarski nacionalisti, ki so se s to revolucijo branili, da bi jih Stambolijski prodal Srbom, kakor so oni mislili, so našli v žilavem, inteligentnem, za odpor vedno sposobnem in pripravljenem macedonskem elementu čisto samoumevno bojno oporo. Z eno besedo: Stambolijski je padel, ker je (seveda prezgodaj) oskrnil še sveze narodne svetinje mnogih Bolgarov.

Po vsem tem je ob sebi umevno, da bo bodoča bolgarska zunanja politika močno nacionalno uglasena in ravno tako je jasno, da se mora potem tudi nasprotje med Sofijo in Belgradom močneje pokazati, nego je bilo to za časa Stambolijskega. Današnja bolgarska Cankova vlada, ki se nikakor ne sme (v slabem zmislu) imenovati nacionalno, gotovo pošteno želi, da mirovne pogodbe spoštuje in izvrši ter goji dobre sosedske odnose zlasti s Srbijo — toda v naravi stvari same je, da mora vplivati na to vlado navzočnost 500.000 silno narodnozavednih Macedoncev kot coklja, katere se bo mogla tako malo oprostiti kakor Stambolijski. To dejstvo se mora označiti kot tragika v razmerju med Srbi in Bolgari, in v zmernih in razumevajočih krogih v Belgradu in Sofiji občutijo to tragiko enako močno. V sofijskih političnih krogih si prizadevajo doseči med Srbijo in Bolgarijo kolikor toliko znosno razmerje na ta način, da skušajo Srbom pojasniti »zgodovinsko zmot«, ki obstoja v domnevi, da bi mogli kdaj Macedoncem užugati. Tega niso mogli niti petkrat močnejši Turki. Kot izhod iz te zagate smatrajo Bolgari, da dajo Srbi Macedoncem kulturno avtonomijo. Na ta način, menijo, bi narodni odpor Macedoncev polagoma oslabil, Srbija bi mogla Macedonijo rešiti zase in tudi razmerje med Sofijo in in Belgradom bi potem izgubilo svojo napetost.

Bolgarski prevrat pa se ni težko dotaknil samo razmerja Sofija—Belgrad, marveč je globoko posegel tudi v niti mednarodne politike ter je posebno italijanski časopisje tisto, ki izrečno naglašja »mednarodni pomen« sofijskih dogodkov. Italija, ki se je morala čisto naravno po velikojugoslovanski politiki Stambolijskega čutiti v svojih balkanskih interesih težko oškodovano, smatra današnje hladnejše razmerje med Srbijo in Bolgarijo kot »upostavo balkanskega ravnotežja«, ponuja Bolgariji javno svojo podporo in se obrača zlasti tudi proti belgajski macedonski politiki. V tej zvezi nastopa Italija tudi proti francoski balkanski politiki, katere »slovanski blok od Varšave do Grčije« nedopustno pritiska na Adrijo. Podobno se izjavlja Ogrska, ugotavlja ponovno odpoved male antante in črpa iz bolgarskega prevrata upanje, da bodo mogle v bodoče poleg slovanskih balkanskih držav živeti tudi neslovanske države. Iz Anglije prihajajo o novi bolgarski vladi vseskozi pritrjevalne izjave in je komaj še mogoče dvomiti, da je bila »vno Anglija, ki je (v zvezi z Italijo) v Belgradu zavzela stališče proti vojaški intervenciji v Bolgariji. Anglija, star slovanski nasprotnik, je tudi topot nastopila za popolno samostojnost Bolgarije (torej proti načrtom, ki hočejo izročiti Balkan v izključno slovanske roke) in če je Stambolijskemu preprečila, da bi prišli Slovani v Dedeagaču do nevarne bližine Dardanel, je vsekakor lahko mogoče, da bo Anglija v bodoče nasproti »popolnoma samostojni« Bolgariji drugače ravnala.

Zanimivo in poučno je bilo v dneh bolgarskega prevrata tudi ravnanje Romunije in Grčije. Obe ti deželi sta novo bolgarsko vlado takoj priznali in storili sta to iz približno enakih razlogov kakor Anglija, Italija in Ogrska. Tudi ti dve državi ne želita Balkana v prevladujočih slovanskih rokah; Grčija se trese nasproti velikojugoslovanski državi za zapadno Tracijo in Solun in Romunija, ki se je vrhu tega bala, da ne bi Stambolijskijev radikalno kmetsko gospodarstvo vplivalo tudi na njene kmetske mase, ima za slučaj zapletljajev s sovjetsko Rusijo za hrbtom raje protiboljševiško Bolgarijo, nego Bolgarijo, ki boljševiških teženj nikoli ni zatajevala.

Belgrad bi bil ostal torej popolnoma osamljen, ako mu ne bi bila nudila Praga, zaveznik iz male antante, moralne pomoči.

V Belgradu so politični krogi še vedno zelo razburjeni. Veliko ostrih besed je padlo te dni zlasti tudi proti zaveznici Romuniji. Treba je pa ugotoviti, da so belgajski uradni krogi vsako minuto politične krize ohranili nasproti razgretemu javnemu mnenju popolno hladnokrvnost in tako smemo s precejšno gotovostjo smatrati, da

ostane tudi ta novi »balkanski zapletljaj« zaenkrat brez tragičnega konca. S tem pa seveda ni rečeno, da bolgarski prevrat v bodoče ne bi mogel imeti dalekosežnih posledic, kajti pri vsej nedvomni zunanjepolitični lojalnosti današnje bolgarske vlade tiče v preobratu v Sofiji vendar-le elementi, ki omogočujejo pomembno preorientacijo.

Vznemirjenost med srbskimi politiki.

RADIKALI GROZJO. — IDEJA ZA SPORAZUM SE JACA.

Belgrad, 6. julija. (Izv.) Belgajška javnost se zelo zanima, kakšno taktiko bodo zavzele stranke revizionističnega bloka. Že dosedanja odločna opozicija Jugoslovanskega in muslimanskega kluba je spravila vlado v zelo težak položaj, ki bi pa bil postal zanjo nevdzdržljiv, ako bi bili prišli Radičevi poslanci v parlament. V Belgradu se z največjim zanimanjem pričakujejo sklepi vodstva SLS v Celju. Čeprav radikali pravijo, da jih nobeni sklepi ne morejo spraviti s poti dosedanje politike, vendar se v njihovih vrstah opaža precejšnja vznemirjenost, ker jim vendar ni vseeno, ali se bo pot sporazumu definitivno zaprla in ustvarile za daljšo dobo še nevdzdržnejše razmere v državi, a vznemirjenost je tem večja, ker prinašajo belgajski listi vesti o gibanju hrvatskega naroda. Po zadnjih sejah HRSS in Radičevih izjavah se vse časopisje bavi s tem, kakšno politiko bi morala vlada voditi napram Hrvatom in Slovincem. Radikalno časopisje grozi, da se bodo uporabljali zakoni, ki se doslej še niso, če bi pa to ne koristilo, se bo seglo po sili. Ponovno se je pojavila ideja o amputaciji, ki vedno polni belgajške liste, ka-

dar se vlada nahaja v takem položaju in kadar se pripravlja napad na prečanske žepce. Da to idejo širi posebno »Balkan« in njemu sorodno časopisje na znani drastičen način, ni treba posebej povdarjati. Demokratsko časopisje skuša iz tega položaja kovati kapital za demokratsko stranko in podtika vse mogoče stvari Slovincem in Hrvatom, povdarjajoč, da je edina rešitev za Srbijo od prečanske nevarnosti koalicija z demokrati, ki bi vodila notranjo politiko po receptu Svetozarja Pribičevića, t. j. politika močne roke. Pašičevo časopisje podpira to demokratsko zahtevo. To časopisje v posameznih napadih na Slovence in Hrvate presega demokratske liste. Ker so se vsi taki predlagani načini politike pokazali kot nemogoči in kvarni za državo, so te mahinacije samo ponoven dokaz, da je brez politike iskrenega sporazuma s Slovinci in Hrvati nemogoča jugoslovanska država. To uvidevajo tudi mnogi tukajšnji politiki in s skrbjo gledajo v bodočnost. Ideja sporazuma pa dobiva vedno več pristašev med Srbi in če še ni zmagala danes, bo vendar končno zmagala kljub intrigam plačancev in korupcionistov.

Razprava o uradniškem zakonu.

ODLOČEN NASTOP POSL. SUŠNIKA ZA URADNIKE.

Belgrad, 6. (Izv.) Na današnji seji zakonodajnega odbora se je nadaljevala razprava o 7. poglavju uradniškega zakona. Poslanci Jugoslovanskega kluba so govorili pri vsakem členu in predlagali spremembe. Poslanec Sušnik je pri členu 96, ki govori o tem, da uradnik ne sme biti član društva, čegar cilji so nasprotni interesom države, dejal, da je to zelo širok pojem, ki se lahko zlorablja. Govornik vpraša: Kaj je to, interesi države? Niso li morja interesi centralizma ali interesi vladnih strank ali državotvornih strank? Kajti žalibog imamo izkušnje, da se pri nas istovetijo vladajoče stranke z državo. Imamo izkušnjo, da je, ko je bila na vladi demokratsko-radikalna koalicija, demokratska stranka v Sloveniji vzela edini patent na državotvornost in da so demokrati vsakega, ki ni bil demokrat, proglašali za državni nevaran element. Danes je demokratska stranka prišla v položaj, da se mora sama boriti proti takim odredbam.

Govornik opozarja na eno organizacijo, ki ni vladna, to je avtonomistična. V njej so vseučiliški profesorji, srednješolski profesorji, učitelji in drugi. Na podlagi famoznega vladnega člena se bi morali vsi ti uradniki proglasiti za protidržavne in odpustiti iz službe. Prišli bomo do tega, da

se bodo morale zatvarjati šole, odpustiti uradnike in da bo uprava prenehala funkcionirati.

Pri členu 102, ki govori o roku za nastop državne službe, kateri se določa na 15 dni, predlaga poslanec Sušnik 30 dni. — Pri členu 104, ki določa, da se mora uradnik, ki je bil 24 ur odsoten, opravičiti z dokazi, predlaga govornik, da se dokazi črtajo, ker uradniki niso šolski otroci. — Pri paragrafu 112, kateri govori o brezplačnem zdravljenju uradnikov, predlaga poslanec Sušnik sledečo stiličacijo: Vsak uradnik in vpokojenec ima z rodbino vred pravico do brezplačnega zdravljenja, ki se mora zagotoviti po posebnem pravilniku. — Končno apelira govornik na večino in na vlado, da naj predlože Jugoslovanskega kluba sprejme, ako ima količkaj socialnega čuta. — Od ostalih predlogov je omeniti samo dr. Moserjev, ki zahteva k členu 24 alineo, da mora vsak državni uslužbenec v krajih, kjer je 20% kakšne narodne manjšine, znati njen jezik. — Ker se vlada in opozicija nista mogli sporazumeti, se je seja ob 8. uri zvečer zaključila in napovedala prihodnja seja za jutri ob 9. uri dopoldne. Na tej seji se bo glasovalo o VII. poglavju uradniškega zakona.

Pred rekonstrukcijo vlade.

Belgrad, 6. julija. (Izv.) Tekom jutrišnjega dneva se pričakuje rekonstrukcija vlade. Izpopolnila se bodo tri še nezasedena ministrstva. O tej stvari so razpravljali na današnji seji ministrskega sveta in je bilo Nikoli Pašiču prepuščeno, da izbere nove ministre. Namesto ministra za agrarno reformo Koste Miletića, ki bo prevzel poljedelsko ministrstvo, bo imenovan najbrže radikal Simonović, za ministra ver dr. Vojislav Janić, za ministra za trgovino in industrijo pa Velja Popović ali Kojić.

Dr. Ravnihar brani v angleškem listu centralizem.

Belgrad, 6. (Izv.) »Presburo« javlja, da je v »Near Eastu« objavil dr. Ravnihar članek, v katerem polemizira z člankom Ra-

dića, objavljenem nedavno v isti reviji, ter trdi, da belgajška vlada ni militaristična in da Slovincem in Hrvatov ne zapostavlja. Avtonomiste in federaliste označuje kot demagoge. Edina pravilna podlaga za državo SHS je vidovdanska ustava, katere vsakomur zajamčuje popolno svobodo. — K temu je pripomniti, da je uredništvo »Near East« članku dr. Ravniharja dodalo opombo, da se z njim ne strinja. Članek ni napravil sploh nobenega vtisa, ker je splošno znano, da je bil dr. Ravniharjev članek od radikalne vlade naročen.

SEJA MINISTRskega SVETA.

Belgrad, 6. julija. (Izv.) Na seji ministrskega sveta, ki se je vršila danes dopoldne in se je popoldne nadaljevala, se je razpravljalo o reparacijskem vprašanju. Sklenilo se je, da se pri naročilih na račun reparacij odslej postopa bolj sistematično. Vsak minister mora odale listo materiala,

ki ga namerava naročiti, prej predložiti ministrskemu svetu. — Nato je minister za notranje zadeve Vujičić poročal o položaju v državi. — Minister za promet dr. Janković je predložil svoje zahteve glede uradniškega zakona, ki se mora izpopolniti z raznimi določili, tičočimi se železničarjev. — Končno je minister dr. Perić poročal o zakonu o organizaciji pravoslavne cerkve.

IMENOVANJA V POLITIČNI SLUŽBI.

Belgrad, 6. julija. (Izv.) Danes je kralj podpisal ukaz o sledečih imenovanjih: Za definitivna vladna svetnika sta imenovana Leon Grasselli in Rajko Svetek, za okrajne glavarje: dr. Josip Hubad, Rihard Koropec, Gašper Lipovščak, dr. Vavpotič, dr. Pirkmajer; za vladne tajnike: Stanko Mašič, dr. France Bratina, Franc Levičnik, Anton Svetina, dr. Janko Vidic, Franc Maršič, Anton Megušar, dr. Ivan Vidmar, Marko Brezigar, Franc Voršek, Matko Gambrič in Mihael Zavaddal. Za definitivnega ravnatelja pomožnih policijskih uradov v Ljubljani je imenovan Franc Fink.

REDNI DIPLOMATSKI ODOŠAJI MED JUGOSLAVIJO IN BOLGARIJO.

Belgrad, 6. (Izv.) Ministrstvo za zunanje zadeve sporoča, da je poslanik Jugoslavije v Sofiji, Rakić, stopil z današnjim dnem v oficijelne stike z novo bolgarsko vlado.

Angleško-francoska pogajanja

London, 6. julija. (Izv.) Posvetovanja med lordom Curzonom ter zastopniki Francije in Belgije se bodo v kratkem nadaljevala. Italija bo podpirala angleško stališče.

Rim, 6. julija. (Izv.) »Tribuna« poroča, da oziroma na konferenco italijanskega poslanika v Londonu markija della Torretta z lordom Curzonom, da je angleška vlada, ki je dozdaj glede ruhrskega vprašanja bila nevtralna, mnenja, da je nujno treba najti hohod, ker postaja položaj čezdalje bolj nevaren.

DEBATA O PAPEŽEVEM PISMU V FRANCOŠKI ZBORNICI.

Paris, 6. julija. (Izv.) Pri debati o papeževem pismu v poslanski zbornici je radikal Dumesnil izjavil, da dve točki v tem pismu nasprotujeta interesom Francije. Meni, da vzpostavitev francoskega poslanstva pri Vatikanu ni prinesla nobenih koristi. — Krščansko socialni poslanec Marc Sagnier je papežev pismo odločno branil in izjavil, da je religioznega značaja ter da tudi ne tangira političnih interesov Francije.

DRUŠTVO NARODOV.

Ženeva, 6. julija. (Izv.) Društvo narodov je danes razpravljalo o sporu, ki je nastal med Ogrsko in Romunijo zaradi sekvestriranih posestev ogrskih plemenitav v onih delih bivše Ogrske, ki so prišli pod Romunijo. Ker komisija Društva narodov ni stavila nobenega konkretnega predloga za sporazum, je izjavil zastopnik Ogrske, da si pridrži ogrska vlada vse nadaljne korake, da reši to vprašanje, ki jih dovoljujejo pravila in statut Društva narodov.

MAŽARSKRE REPARACIJE.

Paris, 6. (Izv.) Reparacijska komisija je danes razpravljala o instrukcijah za posebno komisijo, ki se poda na Mažarsko, da prouči finančno stanje dežele in odda svoje mnenje glede znižanja mažarskih reparacij ter odprave zastavnih pravic na mažarsko imetje.

Fr. Stelè:

Meštrovičeva razstava.

V Jakopičevem paviljonu gostuje Ivan Meštrovič. Narodna galerija, ki je lani leto priredila prvi obsežen zgodovinski pregled slikarstva na Slovenskem, nas to pot seznanja z jugoslovanskim umetniškim svetovno slave, s kiparjem, ki bo nedvomno ostal med največjimi v zgodovini. Razstava obsega 40 del, vmes so razobešene litografije njegovih risb, ki jih je izdal v razkošni mapi Proletni salon v Zagrebu.

Meštrovič ne prihaja kot neznanec med nas. Na prvi postaji svojega umetniškega razvoja, v največjem razmahu načrtov za Kosovski hram, največje delo svoje prve zrelosti, je razstavil že pred 14 leti v Ljubljani. Eden najlepših fragmentov za ta hram, »Sečanje«, je postal takrat naša last in se nahaja sedaj v Narodni Galeriji (v paviljonu pod št. 5). Pred dvema letoma mu je Dom in Svet posvetil obširno študijo, opremljeno z reprodukcijami njegovih medvojnih del. Naslednje leto je Čas prinesel razpravo dr. Kniewalda o njegovi religiozni umetnosti. Zato lahko rečemo, da je Ljubljana z veseljem pozdravila priliko, da ga vidi iz obličja v obličje, v njegovih pravih delih.

Razstava nam nudi obsežen, čeprav ne izrpen, ampak bolj enostranski material za študij njegovega razvoja. Dobro je, da navaja katalog letnice postanka pri posameznih delih.

Karakteristično delo iz njegove dobe Sturma in Dranga, iz dobe pred kosovski-

TRGOVSKA POGODBA MED AVSTRIJO IN ITALIJO.

Rim, 6. julija. (Izv.) Današnji uradni list objavlja besedilo trgovske in drugih s trgovsko pogodbo vred sklenjenih pogodb med Avstrijo in Italijo.

PREDILSKA ŽELEZNICA.

Rim, 6. (Izv.) »Giornale di Roma« urga gradbo predilske železnice, ki bo Česko, Nižjo Avstrijo, Štajersko in Koroško zvezala s Trstom in bo tudi zelo pospešila pogajanja z Jugoslavijo, tičoča se prometnih olajšav na Južni železnici.

BOJI MED FAŠISTI IN SOCIALISTI V TRSTU.

Trst, 6. julija. (Izv.) Včeraj je zopet prišlo do spopadov med socialisti in fašisti. Fašisti so napadli uredništvo lista »Lavoratore«, ki pa je bilo zaprto.

KONEC RAZOROŽEVANJA.

London, 6. julija. (Izv.) Vojni minister je izjavil pri nekem strelskem slavju, da vlada ne namerava več zniževati števila armade.

STAVKE NA ANGLESKEM.

London, 6. julija. (Izv.) Na Angleškem štrajka doslej nad 40.000 delavcev v ladjedelnih.

KOMUNISTIČNA ZAROTA V BUDIMPEŠTU.

Budimpešta, 6. julija. (Izv.) Policija je krila tajno komunistično organizacijo, ki

Oddvojeno mišljenje.

V oddvojenem mišljenju, k igi je »Jugoslovanski klub« predložil narodni skupščini glede zakona o dvanajstih izvaja:

Jugoslovanski klub najprej konstatira, da zahteva avtonomijo Slovenije zlasti iz gospodarskih razlogov, kajti potem bodo taki zakoni, kakor so od vlade predložene dvanajstine nemogoči. Ta zakon krši tudi obstoječo ustavo, katera zahteva progresivno obremenitev državljanov po njihovi davčni moči in sposobnosti. Dvanajstine se prav nič ne ozirajo na gospodarske razmere v posameznih pokrajinah in na njihovo davčno moč. Posebej velja to za Slovenijo kot tako v celoti in za slovensko kmetstvo ljudstvo posebej. Davčne določbe tega zakona značijo odkrito brutalno izsesavanje do gospodarske izkrvavitve in vodijo naše ljudstvo v propast. Posebno krivičen in gospodarsko pogubonoson je način, kako se po tem zakonu pridobivajo novi dohodki, namreč z zvišanjem vseh obstoječih davkov, predvsem po onih, kateri zadenejo kmetstvo ljudstvo. Jugoslovanski klub je na te krivice in iz njih izvirajoče posledice opozoril pri razpravah v finančnem odseku ter jih najodločnejše pobijal, toda vlada in njena večina predloga in zahtev našega kluba ni upoštevala.

Zato stopa klub s temi zahtevami in predlogi pred zbornico, da se vsaj deloma popravijo krivice, ki jih zakon o dvanajstih prizadeva ljudstvu v Sloveniji.

Med glavnimi predlogi našega kluba, tičočimi se dvanajstine, se nahajajo sledeči:

Eksistenčni minimum.

K članu 2. zakona naj se dostavi: »Določbe finansijskega zakona glede osebne dohodnine še iz leta 1921-22. in 1922-23. se izpremenijo v toliko, da se zviša eksistenčni minimum na 15.000 Din in se uporabi

je nameravala, kakor pravi policijsko poročilo, vreči sedanjo vlado in obnoviti režim Bele Kuna. Policija je prijela nekega Stefana Svetecza, pri katerem je našla dokumente, ki dokazujejo, da se je vse gibanje vršilo pod pritiskom iz Moskve.

STAVKA KOVINARJEV V BERLINU.

Berlin, 6. julija. (Izv.) Doslej je stopilo v štrajk nad 90 tisoč kovinarjev. Agitacija za splošni štrajk je silno močna.

BANKOVCI PO 1 MILIJON MARK.

Berlin, 6. julija. (Izv.) »Vossische Zeitung« poroča, da bo začela izdajati nemška državna banka bankovce po 1 milijon mark.

NEREDI NA KITAJSKEM.

Rim, 6. julija. (Izv.) »Messager« poroča, da je japonska vlada odklonila angleški predlog za demonstracijo vojnih ladij v kitajskih vodah, ker neredi v notranjosti Kitaja vsled takega demonstrativnega nastopa ne bi prenehali.

ŽELEZNIŠKA NESREČA.

Wellington (Nova Zelandija), 6. julija. (Izv.) Neki brzovlak je skočil s tira, pri čemer je bilo 12 oseb ubitih, 40 pa ranjenih.

NAJMANJSI AEROPLAN NA SVETU.

Rim, 6. julija. (Izv.) Včeraj je ministrski predsednik Mussolini na letališču Centocelle prisostvoval poizkusom z najmanjšim aeroplanom na svetu, kojega motor ima 3 konjske sile.

skala, kakor je predvidevan v osnovnem zakonu počenski od eksistenčnega minimuma.

Odprava trošarine.

Določbe zakona o taksah se izpremenijo v toliko, da se trošarina na žganje po celi državi ukine; ukine se trošarina od vina, razun onega, ki se toči po gostilnah in koncesioniranih prodajalnah, ukine se obveznost prijav vina po producentih pred prodajo in kontrola producentovih kleti. Ukine se taksa na vozove z vzmeti (kola sa federima).

Zo bolnice.

K členu 7 zakona se naj vstavi, da se ima dovoliti 500.000 Din kot prvi obrok za gradbo bolnišnice v Mariboru, k členu 8 pa, da se za odplačilo dolgov bolnic v Sloveniji, ki so nastali v l. 1921-22 vsled nezadostnih kreditov, dovoli 1.200.000 Din. Nadalje se predlaga, da se zdravljenje v 3. razredu vrši brezplačno.

Za gradbo, poprave in poddržavljenje cest.

K členu 9 predlaga »Jugoslovanski klub«, da država za izplačevanje prispevkov za vzdrževanje cest in okrajnim zastopom na Štajerskem in v Prekmurju ter cestnim odborom na Kranjskem dá 3 milijone Din — za izplačanje sistemiziranih honorarjev načelnikom cestnih odborov v Sloveniji 200.000 Din — za podporo in nagrade siromašnim ter marljivim cestarjem v Sloveniji 150.000 Din — za poddržavljenje okrajnih cest v Sloveniji pa 4.000.000 Din. Podržavijo naj se pa sledeče ceste:

1. Maribor—Ptuj—Ormož—Središče—Čakovec.
2. Gornja Radgona—Apače—Velka—St. Ilj. 3. Gornja Radgona—Radenci—Križevci—Ljutomer—Ormož. 4. Goderevec—Petanaj—Radenci. 5. Bratenec—Dokleševje—Veržej—Križevci. 6. Maribor—Ruše—St. Lovrenc na Pohorju. 7. Radeče—Podkoren. 8. Vršič—Kranjska gora do meje. 9. Bogatin—Savica—Boh. jezero—Radovljica. 10. Petrovo brdo—Ze-

lesniki—Škofja Loka. 11. Škofja Loka—Hotavlje—Ziri—Dol. Logatec. 12. Kopačinska cesta—Hotavlje. 13. Goreja vas—Horjul—Ljubljana. 14. Škofelca—Turjak—Ribnica—Crmnelj—Zagreb. 15. Grahovo—Velike Lašče—Rašica—Krka—Zužemberk. 16. Kočevje—Ljavid—Brod na Kolpi—Kočevje. 17. Zebiš—Soderšica—Hrib—Draga—Trava—Cabar. 18. Cabar—Dealnica. 19. Krka—Stična—Ljubljana—Karlovac. 20. Zužemberk—Dvor—Kočevje. 21. Sodražica—Nova vas—Loč. 22. Ljubljana—Dolnko—Litija Pasjek—Zagorje—Trbovlje—Hrastnik—Zidani most—Radeče—Krška vas—Catež. 23. Samobor—Zagreb. 24. Litija—Radohovavas—Ljubljana—Karlovac. 25. Velika Loka—Mirna—Krmelj—Radna—Savica—Zidani most—Zagreb. 26. Straža—Valta vas—Toplice—Poljane—Čemošnica—Semič—dolina Krka—Belokrajina. 27. Sošice—Metlika—Crmnelj. 28. Litija—Sv. Križ. 29. Leskovec—Raka—Buška—Škocjan—Novomesto. 30. Litija—Vače. 31. Velika Loka—Catež—Sv. Križ. 32. Šmartno—Trebiljevo. 33. Kostanjevica—Velik Podlog—Leskovec—Kriško—Cerklica. 34. Mozirje—Polzela—Dobriška vas. 35. Poljane—državna meja pri Pilberku. 36. Vitanje—Višnja vas. 37. Celje—Laško—Zidani most. 38. Celje—Sv. Jurij Smarje—Rogatec—Sv. Rok—Rajhenburg. 39. Kriku—Videm. 40. Radgona—Sv. Trojica—Ptuj—Majšperk—Poljčane—Mestinje—Podčetrtek—Biseljaka Brežica. 41. Majšperk—Rogatec. 42. Ptuj—Nova cerkev—Krapina—Gorenja vas—Lučne—Horjul—Drenovgrič—Vrhnik. 43. Sv. Jurij—GornjaKungota—Sv. Lenart—Sv. Trojica. 44. Baltinci—Hotiča—Dobnja Lendava

Na novo še zahtevamo poddržavljenje še sledečih cest:

1. Fram—Rašje—Ptuj. 2. Slov. Bistrica—Poljčane—Mekole—Ptuj. 3. Novo mesto—Kandija—Uršna sela—Crmnelj. 4. Crmnelj—Metlika—Radovica—Kostanjevica—Ojstere do kranjsko-hrvatske meje. 5. Petriško selo—Kostanjevica—preko Gorjanov—Metlika—Crmnelj. 6. Crna—Mežica—Prevalje—Guštanj—Sp. Dravograd—Slov. Gradec—Zg. Dolič. 7. Vitanje—Stranice—Konjice—Ziče—Poljčane—Zagreb. 8. Zg. Dolič—Velenje—Boštanj—Mozirje—Gornji Grad—Kamnik. 9. Kamnik—Kranj. 10. Zgornje Islake—Trojana. 11. Pesnica—Jarenina—Cirknica. 12. St. Lenart—Cmurek. 13. Predstruge—Struge—Hinja—Zužemberk. 14. Dolenja vas—Grčarce—Gotenica—Stalcarji.

Za nove mostove.

Jugoslovanski klub zahteva, da se k členu 13 zakona dodajo odgovarjajoči zneski za nove mostove 1. pri Ptuj, 2. pri Sv. Martinu (Duplek), 3. pri Rušah—Selnice ob Dravi. — Črez Savinjo se zahteva nov most pri Sv. Petru. — Črez Sotlo v Miljančiču, nadalje črez Bregano, črez Pako pri Šoštanju, črez Krko pri Zužemberku in pri Mišiči vasi tes pri St. Petru pri Novem mestu. Popraviti se imajo mostovi pri Gorizi vasi, Prigorici in Rakitnici. Črez Savo se zahteva nov most v Litiji.

Za nove ceste.

Jugoslovanski klub predlaga, da se dovoliti 800.000 Din za cesto Radohovavas—Breg—St. Lovrenc; 500.000 Din za cesto Sv. Križ—Dobrava; 500.000 Din (1. obrok) za cesto St. Ilj.—Volka—Apaška kol.; 500.000 Din (1. obrok) za cesto Stajeviška vas—Rakitna—Begunje; 500.000 Din (1. obrok) za cesto Koprivna—Solčava—Mozirje; 500.000 Din za cesto Reka—Hoče—Smilčavi; 500.000 Din za cesto Laze—Stari kot—Cabar; 300.000 Din za cesto Rob—Rovta. — Predložiti se ima klanec na Turjak.

Kuluk.

Jugoslovanski klub protestira najodločnejše proti kuluku, ki po vladnem predlogu ni nič drugega kakor tlaka. Če pa vladna večina ta krivični in reakcionarni zakon sprejme, se naj spremeni v toliko, da se odkupnina za kuluk določi po davčni moči davkoplačevalca.

mi fragmenti je Laokoon mojih dni (št. 3). Dve telesi sta se zagreblili drugo v drugo, roke so ovile telo in vrat starca, brezsilna bolest usodne neizbežnosti se zrcali v njegovem obrazu. Študij igre muskulature je potenciran do skrajnosti. Iz dobe Kosovskega hrama sta prav dobra primeri Spomini (št. 5) in Borec (št. 6). Lepota v smislu klasične antike Fidijeve dobe, obogačena z duševnostjo, ki odlikuje Spomine, eno najlepših plastičnih del kar jih poznam, ju odlikuje. Sem spada tudi Plešalka (št. 10). Idealiziran realizem, prozet z mnogo lirične čuvstvenosti in podprt z mojstrskim znanjem, odlikuje to skupino.

V spomeniku balkanske vojne, v bronastem Zmagovalcu (njegova glava pod št. 14), je že nastopil drugo pot, pot stilizacije naravnih oblik v svrhu potenciranja izrazne strani umetnine. Kdor ga je videl stati pred Umetniškim paviljonom v Zagrebu, kjer začasno stoji, je doživel ena ga najučinkovitejših in v svojih sredstvih najpriprostejših spomenikov. Mesto, ki ga bo imelo v svoji sredi, si lahko čestita. Belgrad se ga menda brani, če ga postavi Zagreb, se obogati za sekularno umetnino.

Mej vojno pa je nova vsebina napolnila umetnikovo dušo. Odkod je privrelo, nam dosedaj ni izdal. Ali je bil to izraz skrite drame v njegovi duši, ali je to posledica samo moške dozorelosti in resnosti, ne vem — mogoče obojega. Dejstvo je, da tvorijo središče njegovega zanimanja med svetovno vojno in po njej religiozni motivi. Glavno delo je veliki Križani (št. 28), ki ga je mogla roditi samo doba, ki je toliko gorja videla ko naša in človek, ki je

vse to od blizu gledal in imel obenem srce umetnika, ki je bilo zmožno objeti vso grozo doživljanja. Glasneje kot pisani anali o naši dobi, bo prevpil ta Križani molčanje generacij. Ali je mogla katera doba boljše razumeti besede, ki se zdi, da so jih v poslednjem izdihu postavile pred nas te ustne: Ali je katera bolečina večja od moje? Ta Kristus zasenči vse, kar je okolu njegova, ob njem je vse majhno in brezpomembno — celo okamenina mirne zatopljenosti vase v molitvi in formalne uravnovešenosti vseh črt in sil v piramidalni obliki, ki jo predstavljata Žena v molitvi (št. 31).

Ob tem Kristus je več drugih religioznih del, ki jih vse odlikuje velika gesta Jezus in Magdalena (št. 22), Jezus in Samaritanka (št. 23), Jezus izganja kupce (št. 37), Skušanje (št. 39) in poetična interpretacija dogodka v smislu svete idile v duhu prerafaelske renesanse (Veseli angelji št. 26, Zalostni angelji št. 27, Marija med angelji št. 38). Kdor ljubi legendarno poezijo, kogar ne zanimajo formalni problemi, naj se vstavi pred temi umetninami in naj se veseli z angeljčkoma, ki izražata veselo razpoloženje scene igrajoče Matere z detetom; ali naj joka z onim, čegar žalost je odsev žalosti Matere z mrtvim Sinom v naročju; ali pa se vstavi pred Marijo z angelji in moli z onima ob straneh, se zatopi v mistiko dogodbe in doživi stilizirani kor angeljskih glav in rok z dvignjenimi prsti in svetkami v neskončnem vzorcu po ozadju.

Svoje vrste višek Meštrovičeve umetnosti je tudi Marija z detetom (št. 36), skupina iz črnega lesa, ki izraža tako nad-

človeško dostojanstvo v Mariji in tako nadčloveško inteligenco v Detetu (povišano čelo), da zapadna umetnost kaj takega v svojem realizmu sploh še ni zmoгла. Le najboljša dela zrele bizantinske umetnosti bi se dala primerjati z njo.

Iz novejših dobe sta karakteristični deli Deklica poje ob kitari (št. 34) in Žena s kitaro (št. 40). Ta problem je Meštroviča zadnja leta močno zanimal; s tem priča cela vrsta primerov v razstavi, ki se pravkar zaključuje v Proletnem salonu v Zagrebu. Doživetje muzike, petja, igranja — to je čisto moderen umetniški problem, ki ga je zasledoval umetnik v teh delih in tudi z uspehom obvladal.

Arhangel Gabriel (št. 33) je izvršen v krasnem belem marmorju in tako doživet in tako mojstrsko obdelan, da bo pač po svoji nadčloveški moči očaral vse obiskovalce.

O formalnih problemih njegove umetnosti tu ne bom govoril. Kako pojmuje umetnik formo, kako gre v svojem formalnem razvoju k vedno večji zrelosti, k vedno absolutnejši vladi nad sredstvi, k vedno večji ekonomiji v sredstvih, k vedno popolnejšem izrabljanju materiala, kako stilizira v dekorativne svrhe gotove poteze, vse to je za poprečnega obiskovalca posebnega pomena.

Iščite poezije, ki je v teh delih, iščite duha, ki je suveren gospodar nad materijo, iščite človeka, čegar čuvstvo zveni z vsakim teh del — pa boste doživeli njegovo veličino. Veličina in umetnost se ne dasta opisati, ampak samo občutiti.

Zakon o kmetijskih domovih.

Glede tega izvaja Jugoslovanski klub: Razne države so poskušale kmetijskim domovom stvoriti neko samostojnost. Kmetijski dom in njegov lastnik sta v medsebojni zvezi, drug od drugega odvisna. Tej medsebojni vzajemnosti med kmetijskim domom in kmetovalcem, ki jo obdeluje, so parlamentari v raznih državah hoteli zagotoviti neko trajnost, da ne bi zemlja kakor vsako drugo blago prehajala iz kakšnih vzrokov iz roke v roko. Zato so postavno zavarovali določeno količino zemlje nerazdeljivo z družino, ki na tej zemlji prebiva, jo obdeluje in od nje živi. Ta količina zemlje, ki je nedotakljiva, je po živinskih razmerah v posameznih državah večja ali manjša. Na francoskem n. pr. je zemlja s potrebnimi gospodarskimi zgradbami, ki predstavljajo vrednost od 8.000 fr nedotakljiva. Nemčija ima svoj Heimstattengesetz. Srbski zakon pa je že precej star. V teh postavnih določilih je brez dvoma zelo zdrava socialna misel. Če predlaga vlada, da se srbski zakon o stalnih domovih razširi na celo državo, moramo zjaviti, da načeloma ni mogoče ugovarjati proti stalnosti kmetijskega doma. Nikakor se pa klub ne more skladati z načinom, kako se socialno tako važna institucija proširja na celo zemljo. Zakon pušča polno odprtih vprašanj, ki so z vprašanjem stalnih domov nujno zvezana. Na ta vprašanja zakon niti ne omenja. Ne vemo, kaj bo z dolgovi, s katerimi so obtežena posestva, dalje ne določa ničesar glede podedovanja itd. Radi nejasnosti zakona v proračunskih dvanajstih moramo biti proti zakonu.

Končno naglašajo Jugoslovanski klub, da način, kako vlada s tem zakonom misli kriti nove izdatke in doseči ravnesje v proračunu, popolnoma izrupuje davčne moči državljanov, posebno v Sloveniji, in uničuje naše narodno imetje, v kolikor je potrebno za nadaljnje obratovanje in proizvodnjo.

V. Katol. shod v Ljubljani.

(25.—28. avgusta 1923.)

Idejne priprave za V. katoliški shod so že tako daleč dozorele, da se je sestavil že končno veljavni spored. Dne 1. decembra 1922 je bila prva seja, pri kateri se je konstituiral glavni pripravljalni odbor. — Glavno vodstvo vseh priprav je prevzelo predsedništvo s centralno pisarno. Pripravljalno delo za resolucije in programatične govore se je razdelilo na 6 odsekov. Ti odseki so imeli mnogoštevilne seje, pri katerih se je razpravljalo o idejah, ki se naj obravnavajo na V. katoliškem shodu. Resolucije so izdelali že vsi odseki; določili so tudi predmete programatičnih govorov. Odslek za zunanje priprave je po svojih prvih okrožnicah in izvidnicah ugotovil približno število udeležencev; na tej podlagi se je določil zlasti spored za nedeljsko manifestacijo. Finančni odsek, ki ima redne tedenske seje skrbi za veliko tehničnih priprav, ki so potrebne za izvršitev sporeda. Nekaj izrednega se pripravlja za V. katoliški shod z ustanovitvijo »Stadionca«, velikega telovadišča z amfiteatralnim prostorom za gledalce. To delo izvršuje posebna zadruga »Stadion«, ki bo tu zgradila stalno telovadišče z gledališkim prostorom. Do katoliškega shoda bo delo toliko napredovalo, da bo moglo nastopiti naenkrat 3000 telovadcev.

Dne 30. junija, torej po preteku polletnih priprav, je imel glavni pripravljalni odbor sejo, na kateri se je določil vsi spored za V. katoliški shod. Glede časa in lokala za posamezna zborovanja so še mogoče nebitvene spremembe. Na podlagi te seje so se določili tudi slavnostni govorniki in glavni referenti.

Zunanje priprave so dozorele tako daleč, da so se dale v tisk izkaznice, s katerimi imajo udeleženci pravico do znižanih vozniških cen na železnici ter pristop k vsem prireditvam katoliškega shoda, razen koncertov in gledaliških predstav. Cena za izkaznico znaša 10 Din za tiste, ki hočejo priti samo v Ljubljano, 15 Din za one, ki hočejo iti s posebnimi vlaki na Brezje, ter 25 Din za častne izkaznice za tiste, ki hočejo obenem nakloniti podporo katoliškemu shodu ter imajo vse tiste pravice kakor lastniki 10- ali 15-dinarskih izkaznic. Ob enem so se dale napraviti spominske podobice. V. katoliški shod se bo namreč posvetil Srcu Jezusovemu. V ta namen se je vzela Groharjeva slika Presv. Sreca Jezusovega, ki ga je napravil naš domači umetnik za presvetlega knezoškofa dr. Jegliča leta 1900. ob posvetitvi celega sveta presv. Srcu Jezusovemu. V zvezi s podobico bo natisnjena izvirna posvetilna molitev, pesem »Posvetitev domovine« in katoliška himna »Povsod Bogac«. Podobica z besedilom bo stala 1 Din in bo najlepši spomin vsem udeležencem ter obenem pripomoček, da bodo mogli moliti posvetitev in peti te pesmi vsi udeleženci.

Tiskovine se bodo začele razpošiljati v prihodnjih 14 dneh. Dobe jih vsi krajevni pripravljalni odbori, oziroma župnijski uradi po številu udeležencev, ki so jih naznanili na prvih izvidnicah. Od mnogo str-

ni te izvidnice še niso vrnjene. V interesu posameznih krajevnih pripravljalnih odborov je, da te prve izvidnice nemudoma pošljejo odseku za zunanje priprave V. katoliškega shoda v Ljubljani. Direktno ni treba naročati izkaznic pri pripravljalnem odboru. Dobro je, da se po prejemu naše druge okrožnice in druge izvidnice udeleženci takoj prijavijo. Kdaj bo potekel rok za prijavitev, oziroma naročanje izkaznic, se še ne da določiti. V slučaju, da bo pripravljenih zelo veliko udeležencev, bi se moralo pripravljanje proti koncu ustaviti, ker železnica ne bo zmogla preveč posebnih vlakov. Na rednih vlakih bodo imeli udeleženci pravico do znižanih vozniških cen v vseh razredih.

Toliko v pojasnilo na razna nam določila vprašanja.

Pripravljalni odbor za V. katol. shod v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38, (kjer ima pisarna uradni čas za stranke vsak delavnik od 15.—16.ure).

Politične vesti.

+ **Novi predlogi glede Reke.** Zagrebški listi poročajo iz Beograda, da je prejel minister dr. Ninčić dopis italijanske vlade, v katerem predlaga Mussolini, da se rapska in sanmargeritska pogodba razveljavita ter da Reka pripade Italiji, Baroš in Delto pa bi dobila Jugoslavija. Poleg tega bi se smela naša država prosto posluževati železnice, ki vodi do reškega pristanišča in v prisatnišču samem pa bi nam Italijani odstopili en pomolj. Tako bi dobila Jugoslavija na Reki neke vrste svobodno ceno kakor v Solunu. Nadalje poročajo, da je italijanska vlada opozorila našo vlado, da bo Italija v slučaju odklonitve zgoraj omenjenih predlogov Reko enostavno anektirala.

+ **200 milijonov v zlatu novega državnega dolga.** Dr. Dragoljub Novaković, ki se je udeležil kot zastopnik naše države konference v Inomostu, kjer so sklepali o razdelitvi predvojnih dolgov bivše monarhije na nasledstvene države, je izjavil po poročilu belgrajske »Pravde«, da bo prevzela naša država od teh dolgov 200 milijonov v zlatu. Ta sklep konference v Inomostu mora še odobriti ministrski svet.

Dnevne novice.

— **Nastopi in tekme katoliških telovadcev v Parizu** bodo dne 21. in 22. julija in sicer pod protektoratom predsednika francoske republike. Dne 21. julija bodo velike mednarodne telovadne in športne tekme pod častnim predsedstvom francoskega ministra za vojsko in mornarico. Francoska vlada in mesto Pariz bo tudi finančno izdatno subvencioniralo to velikansko prireditve. Tudi Jugoslovanska in Češkoslovaška Orlovska Zveza sta se odzvali vabilu Unije in francoski telovadne zveze. Naša zveza odpošlje v Pariz vrsto svojih tekmovalcev, katerim želimo da uspešno, tako kot v Strasbourg in v Bruu tudi v Parizu zastopajo na mednarodni areni naš narod in državo! — Ker obstojajo finančne težkoče, se bo žal morala največ omejiti na manjše število tekmovalcev.

Telovadecem se je prijavilo v spremstvo več drugih članov in prijateljev orlovske organizacije, tako da bo naša reprezentanca v Parizu prav lepa! — Vse udeležence opozarjamo na tozadevni aviso zadaj v Orlovskem Vestniku!

— **Zavod za socialno-higiensko zaščito dece v Ljubljani.** Z dnem 9. t. m. (v pond.) prične poslovati v novoustanovljenem zavodu dispanzer za deco. Vsak delavnik od 9. do 11. ure bo odprta brezplačna proklinika za neimovito deco do dovršenega 14. leta, ki potrebuje ambulatorne zdravniške pomoči. Vsak torek in petek popoldne od pol petih do šestih zvečer pa bo odprta v zavodu brezplačna posvetovalnica za vse matere in rejnice z dojenčki in malo deco, ki potrebujejo higienskih navodil in socialnih nasvetov za odgojo svoje dece. Dohod v polikliniko in posvetovalnico je z Lipičeve ceste (med šentpetersko vojašnico in vrtom splošne bolnice). Nezadostni prostori, ki so doslej služili ambulatoriju za deco in oskrbovalnici za dojenčke v otroški bolnici na Zrinjskega cesti, se bodo odslej mogli porabljati za druge svrhe.

V zavodu za socialno-higiensko zaščito dece bo tudi dom za dojenčke in doječe matere, za katerega je prispevalo vso opremo društvo »Dečji in materinski dom kraljice Marije«. Posebej bo še javljeno, kdaj se bodo mogli vršiti sprejemi v dom v večjem obsegu.

— **Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani** hoče št. Jerneju prizadeti zopet hud udarec. Upeljati hoče s prihodnjim mesecem samo trikratno poštno vozno zvezo s Kostanjevico. Pred vojno, med vojno in še po vojni smo imeli redno postno zvezo s Krškimi in Novim mestom najmanj dvakrat na dan. Sedaj, ko so se poštno pristojbine tako zelo zvišale in je poštna uprava v Sloveniji aktivna, naj pa trpijo tako obljubljeni kraji kakor je št. Jernej z okolico. Udarjeni bi bili s tem občini št. Jernej in Orehoviča z nad 6000 prebivalci. V tem okolju je en župni urad, dva občinska urada, tri šole, žandarmerijska postaja, od-

delek finančne kontrole in številno obrtnikov. Ali misli poštna direkcija iz naših lepih slovenskih krajev napraviti drugo Macedonijo? Ali misli poštna uprava, da je tu ljudstvo radi pošte ali pošta radi ljudstva?

— **Z belgrajske univerze.** Za rednega profesorja cerkvenega prava na belgrajski bogoslovni fakulteti je bil izvoljen dr. Ceda Mitrović.

— **Škoda po toči.** Po podatkih, ki jih je dobilo ministrstvo za poljedelstvo iz raznih krajev države, znaša škoda vsled toče okoli 300 milijonov dinarjev. Najbolj so prizadeti neki kraji v Srbiji, potem v Vojvodini in v Sloveniji.

— **Izseljeništvu.** Generalno zastopstvo za prevažanje potnikov v Ameriko po liniji Rotterdam—Newyork v Zagrebu je otvorilo svojo podružnico v Ljubljani.

— **Papirnice Vevče.** Generalno tajništvo Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani nas naproša, da ugotovimo, da v časopisu objavljene vesti o ustavitvi dela v papirnici Vevče ne odgovarjajo dejstvu. Dejansko gre le za trenutno omejitev obratovanja, ki pri podjetjih tako velike obseznosti, kakor so vevške papirnice, ni nič nezgodnega, — izvršenega na ta način, da se v dveh oddelkih tovarne dela iz tehničnih razlogov mesto 6 le 4 dni na teden, dočim gre v vseh ostalih oddelkih tovarne delo skozi ves teden naprej. Pa tudi ta omejitev je le mimočasna ter bo uprava šla v tem času delavstvu kolikor mogoče na roko. V svoji carinski politiki so Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. vedno le stremile po tem, da se uvozna carina na papir inozemskega proizvođa prilagodi večji ali manjši vrednosti papirja, ali skratka, da se diferencira po vrednosti uvoženega proizvođa, ker je za domačo industrijo papirja sedanja carinska tarifa, po kateri se carini najcenejši rotacijski papir z enakim zneskom kakor najfinjši bankpost papir, največja nesreča. Domače papir proizvajajoče industrije mislijo, da gredo pri tem svojem stremljenju popolnoma roko v roki s tiskarskimi podjetji, katerim bi bilo na ta način omogočeno uvažati navadne tiskovne papirje, ki je jih v naši državi rabi največ, proti carini, ki bi bila zbog manjše vrednosti teh papirjev izdatno nižja, nego ona za uvoz finih papirjev, ki jih v prvi vrsti rabi le papirna konfekcija.

— **Dol. Logatec.** Ljudski oder v Ljubljani vprizori v nedeljo 8. julija ob osmih zvečer v drštvenem domu v Dol. Logatcu izborno veseligo »Hlapec«. Ta igra se je v pretekli seziji prvič igrala na Ljudskem odru v Ljubljani z velikim uspehom in se je morala ponavljati.

— **Paskijević priznal.** Dne 5. t. m. so prepehali roparskega morilca Paskijevića z Reke v zagrebške zapore. Začeli so ga takoj zaslišavati. Spočetka je Paskijević skušal dalje prestiti mrežo laži v svoj zagovor. Ko so mu pa vse laži sproti ovrgli, je končno proti polnoči priznal zločin. Povedal je, da sta se za roparski umor verižnika Kanajeta dogovorila z Andrijo Jelačićem. Zvabila sta Kanajeta v gozd, kjer je Jelačić Kanajeta ustrelil. Nato je Paskijević ustrelil Jeličića, ker se bal, da ne bi ga ta prejal ali slej izdal.

— **Samomor.** V Zagrebu se je ustrelil ključavničarski mojster Ivan Cazin, ker je bil nesrečno zaljubljen v neko — prostitutko.

— **Prostov. gasilno društvo v Litiji,** katero priredi v nedeljo 8. julija vesoliko slavnostno veselico z blagoslovljenjem parne brizgalne, vabi ponovno vsa bratska društva, da se te slavnosti po možnosti udeležijo, tudi tista, ki mogoče niso prejela izkaznice za polovično vožnjo. Z odlokom št. 1112—V—23 obratnega ravnateljstva južne železnice dovoljen 50% popust vozniških cen.

— **»Jadranska straža«** v Ljubljani ima v petek 13. julija 1923 ob 20. uri v restavraciji »Zvezda« izredni občni zbor, na katerem se bodo izvolili delegati za občni zbor centrale in sprejela nova pravila.

— **Pri pošti Videm pri Krškem** je bila dne 28. maja t. l. otvorjena brzozjavna postaja z omejeno dnevno službo.

— **Srebrno poredko** je obhajal dne 6. t. m. g. Leopold Seljak, okr. tajnik v Kanjiku.

— **Koncertna turneja pevskega zbora ljublj. učiteljskega.** Mostar, 3. julija. Prvi koncert se je vršil v Mostaru v dvorani »Hervojec in je v vsakem oziru krasno uspel. Mladí pevci nastopajo sijajno. Impozantna izredna disciplina, glasovni material in nad vse umetniško izvajanje programa. Mostar navdušen. Danes na prošnjo Mostarčanov drugi koncert v hotelu »Neretva«. Hvala gre tukajšnjim učiteljskim društvom, v prvi vrsti g. predsedniku Šimunacu. — Sarajevo, 4. julija. Kakor smo že poročali, je tudi drugi koncert pevskega zbora ljubljanskega učiteljskega v Mostaru sijajno uspel. Po koncertu so odšli pevci in pevke na kolodvor, kjer so se prav prišredno poslovili od Mostarčanov, ki so jih z navdušenjem pozdravili, ko se je pomikal vlak proti Sarajevu. V sredo zjutraj je prispel pevski zbor v Sarajevo, kjer je bil sprejem nadvse veličasten. V prvi vrsti ga je pozdravil »Slovenski klub«. Popoldne se je vršil ogled mesta in raznih znamenitosti. V četrtek zvečer je koncert v »Narodnem pozorišču«, za katerega vlada v vseh slojih velikansko zanimanje.

— **Odvedeni otrok.** Ivana Kapelj, 38 let stara, srednje postave, kostanjevih las, zagorelega obraza je odpeljala iz Strazišča pri Kranju brez očetovega dovoljenja 12 letno Olga Kovačič in odnesla dve, 800 K vredni rjuhi.

— **Od naših vrlih gospodinj** je odvisno, da se uporablja pri nas domač izdelak, kot so »Pekatelec«. So najcenejše, ker se zelo nakubajo,

Gospodarstvo.

BORZA.

Zürich, 6. 7. (Izv.) Devize: Pešta 0.0675, Berlin 0.0680, Italija 24.92, London 26.47, Newyork 581.75, Pariz 34.70, Praga 17.5750, Umaj 0.0062500, Sofija 5.90, Beograd 6.1750, Varšava 0.0055. — Valute: n. a. K 0.0083.

Zagreb, 6. 7. (Izv.) Devize: Pešta 100—111, Berlin 0.0490—0.0525, Italija 4.0750—4.10, London šek 481.0—487.0, 481.0—483.50, Newyork 94.50—94.75, Pariz 5.50—5.5750, Praga 2.8850—2.8950, Umaj 0.1335—0.1345, Zürich 16.40—16.45, Bukarešt 64.50—64.75, Brussel 4.75—4.85, Varšava 0.0910. — Valute: Lir 4.03—4.05, dolar 93.25—93.75.

g Cene povrtju na zagrebškem trgu so bile od zagrebškega aprovizijskega odbora določene, kakor sledi: krompir 2.50 Din, tuji fižol 6 Din, domači fižol 6.50 Din, domači kapus 6 Din.

g Cene živilom v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu, Novem Sadu, Celju, Ljubljani in Osjeku koncem junija: Govedina: v Zagrebu 20—22 Din, v Beogradu 14—20 Din, Sarajevu 12—14 Din, Novem Sadu 20—24 Din, Celju 22—29 Din, Ljubljani 22—28 Din, Osjeku 20—22 Din. — Teletina: Zagreb 18—20 Din, Beograd 18—22 Din, Sarajevo 10—20 dinarjev, Novi Sad 24—26 Din, Celje 20—20 Din, Ljubljana 24—25 Din, Osjek 22—23 Din. — Prešičevo meso: Zagreb 25.90 Din, Beograd 25—30 dinarjev, Sarajevo 25 Din, Novi Sad 26—28 Din, Celje 32—33 Din, Ljubljana 25—35 Din, Osjek 25 Din. — Slanina: Zagreb 32.50 Din, Beograd 36—38 Din, Novi Sad 35—36 Din, Celje 38—49 Din, Ljubljana 35—36 Din, Osjek 38 Din. — Salo: Zagreb 37 Din, Beograd 38—40 Din, Ljubljana 38 Din, Osjek 30 dinarjev. — Mast: Zagreb 32—40.50 Din, Beograd 34—38 Din, Sarajevo 44 Din, Novi Sad 38 Din, Celje 40—45 Din, Ljubljana 40—43 Din, Osjek 40 Din. — Mleko: Zagreb 3—4 Din, Beograd 4—5 Din, Sarajevo 4 Din, Novi Sad 3.50 Din, Celje 3.50—4 dinarjev, Ljubljana 3.75—4 Din, Osjek 2—3 Din, Maribor 3.75—4 Din. — Jajca: Zagreb 1—1.50 Din, Beograd 1—1.30 Din, Sarajevo 1 Din, Novi Sad 1—1.25 Din, Celje 1.25—1.50 Din, Ljubljana 1.25—1.50 Din, Osjek 1—1.25 Din. — Novi krompir: Zagreb 2—3 Din, Beograd 4—5 Din, Sarajevo 7—8 dinarjev, Novi Sad 2.50—3 Din, Celje 3.08 Din, Ljubljana 2—5 Din, Maribor 3 Din, Osjek 3 Din. — Pšenična moka št. 0: Zagreb 7.50—7.75 Din, Beograd 8 Din, Sarajevo 7.50 Din, Novi Sad 6.90 Din, Celje 7.25—7.50 Din, Ljubljana 7.50—7.75 Din, Maribor 7.50 in Osjek 7 Din.

g Borza za trgovino s prešiči v Beogradu osnuje, kakor poročajo listi, že v najkrajšem času. Baje je vlada temu predlogu že pritrčila.

g Italijansko-albanska trgovska pogodba. Albanski finančni minister je izjavil, da bo italijansko-albanska trgovska pogodba sklenjena najkasneje 1. avgusta.

g Žitni trg. Na novosadski produktni borzi notirajo žitu sledeče cene: pšenica 425—430 Din, ječmen 205 Din, koruza 280—285 Din, beli fižol 700 Din, pšenična moka št. 0 665 Din, št. 2 630 Din, št. 5 570 Din, št. 6 485—487.5 Din, št. 7 405 Din. — Tendence nespremenjena.

g Na koliko se ceni letošnji pridelek sena? Skupna površina travnikov v naši državi znaša 1.500.000 ha. Letošnji pridelek sena se ceni na 26 milijonov metrskih stotov. Na podlagi tega se smatra, da bomo lahko izvozili okrog 10 milijonov metrskih stotov sena.

Ljubljene strojepisecv edinole »Stoewer«. Zastop Ljubljana, Selenb. ul. 6-I.

Primorske novice.

p Proti goriškemu nadškofu. Fašistični krogi delajo na vse kriplje, da bi se izpraznil sedež goriške nadškofije in bi potem prišel nanj Italijan. Gonja proti nadškofu dr. Sedeju se nadaljuje javno in tajno. Dobromisleči Furlani in Italijani sami obojajo to početje.

p Letošnji novomašniki v Gorici. Letosnja bila v goriškem semenišču posvečena v mašnika samo dva Slovenca: Franc Hrovat iz Loga —Čezsoče in Kos Viktor s Podmelca. Ostali štirje novomašniki so Furlani.

p Stavka goriških tiskarjev se je končala. Tiskarji so pristali na 14% znižanje plač, ki se izvrši polagoma do konca tekočega leta.

p Slovenska gimnazija v Idriji se zapre? Na to vprašanje odgovarja v »Goriški Straži« poslanec Šček: »To je ros. Tri četrtine krivde na tem pa nosijo naši ljudje.« Posl. Šček predlaga, naj se sestavi nadstrankarski odbor, pred katerim bo svojo trditve dokazal.

p Zamenjava denarja. Poslanec Šček poroča v »Goriški Straži«: »Mi ne pridemo naprej, če ne prevzame te zadeve v roke Narodni svet. Seveda pa je pogoj za delo Narodnega sveta, da ne zlezejo vanj bankirji niti osebe, ki so direktno ali indirektno zakrivilje zadnjih izvršeno krivično zamenjavo. V Rimu namreč delajo neke osebe zopet na to, da bi vlada, ki ponuja neko vsoto za zamenjavo, vse dala bogatinom, ljudstvu pa zopet — batine. Zatorej ali čist Narodni svet ali pa nič!«

Štajerske novice.

g Celje. Produkcija in zrelostni izpit na orglavski šoli se bo vršil pod nadzorstvom g. vikarja Petra Juraka dne 11. julija t. l. Tako je določil kn. šk. ordinariat v Mariboru. K izpitu so oglašeni sledeči gojenci iz tretjega letnika: Gorenšek G., Jus A., Škorjanc I., Toplišek M., Tratnik E., Ulaga M., Urankar I., Zupancič I. Ker se je poleg glasbenih predmetov poučevalo tudi v računstvu, slovenskem pravopisu, bodo navedeni absolventi opravljali tudi občinske in posojilniške posle. Na razpolago sta samo še dva absolventa. Prihodnje šolsko leto se prične 15. septembra t. l. In se novi učenci sprejemajo pri vodji Karolu Barvaz.

Ljubljanske novice.

lj Praznik jugoslovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda, ki se po odredbi našega episkopata obhaja slovesno v nedeljo po njihovem godu, boste najlepše proslavili, če se udeležite slovesnosti blagoslovljenja novega prapora šentjakobskega Orla v cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani v nedeljo 8. t. m. Slovesnost se prične ob pol desetih. Blagoslovljenje prapora, cerkveni govor in sv. maša bo imel stolni kanonik in arhidiacon g. Ignacij Nadrah. Pri cerkvenem opravilu bo pel cerkveni mešani zbor s spremljevanjem godal. Vse Ljubljance in okoličane vljudno vabimo, da se udeležijo te cerkvene slavnosti.

lj Slavnost šentjakobskega Orla. Desetletnica blagoslovljenja prapora se bo vršila po sledečem sporedu: V soboto dne 7. julija ob pol devetih zvečer mirozov in bakljada po mestu; podoknica kumici in ustanovitelju šentjakobskega Orla. — V nedeljo, 8. julija: Po prihodu vlakov (okrog osme ure) zbiranje udeležencev na Medijatovem dvorišču; odhod v sprevedu v župno cerkev sv. Jakoba, kjer bo ob pol 10. blagoslovljenje prapora. Nato cerkveni govor in sv. maša. Po sv. maši slavnostni obhod po mestu s razvitim praporom. — Popoldne ob dveh pete litanije v župni cerkvi sv. Jakoba. Ob treh javna telovadba na prostoru pri dolenskem kolodvoru ob Dolenski cesti. — Zvečer ob osmih družabni večer v veliki dvorani hotela »Union«. — Pri prireditvi bosta sodelovali godba Zveze jugoslovanski železničarjev in godba Mladinskega doma. — Vstopnina k javni telovadbi: sedeži I. vrste po 12 Din, II. vrste po 10 Din, stojišča 4 Din; vstopnina k družabnemu večeru 10 Din. — Prireditve se bo vršila ob vsakem vremenu, samo telovadba bo v slučaju slabega vremena zvečer ob 8. v Unionu. Na družabnem večeru bo vsestransko preskrbljeno za razvedrilo in okrepilo. Na razpolago bodo tudi brezalkoholne pijače. — Bliznje odseke prosimo, da se gotovo udeležijo tudi prireditve v soboto zvečer. Vabimo tudi naša izobraževalna društva zlasti v bližini Ljubljane k naši prireditvi. Osebe in društva prosimo, da pridejo z zastavami, kjer jih imajo.

V soboto zvečer pojde sprevod z bakljadno in mirozovom po sledečem potu: zbirališče sv. Jakoba trg; ob pol devetih odhod s trga po Starem trgu, Mestnem trgu, mimo škofije, Krekovem trgu, Kopitarjevi ulici, čez most po Resljevi cesti, Sv. Petra cesti, čez Marijin Trg, po Wolfovi ulici, Kongresnem trgu, Gosposki ulici, mimo Križank po Valvazorjevem trgu, Emonske cesti, čez most mimo trnove cerkve, po Cerkevni ulici, Krakovskem nasipu čez šentjakobski most, po Zvezdarski ulici, Zabjaku, Hrenova ulica, Sv. Florjana ulica, kjer bo podoknica pred prosvetnim društvom ustanovitelju šentjakobskega Orla g. župniku Petru Janca, nato podoknica kumici gospej Nežiki Šerjakovi pred hišo št. 11; nato gre sprevod na šentjakobski trg, kjer bo razhod. — V nedeljo gre sprevod iz Medijatovega dvorišča v cerkev po temle potu Sodna ulica, Miklošičeva cesta, Marijin trg, Wolfova ulica, Gosposka ulica, Turjaški trg, Breg, šentjakobski most v cerkev. — Po cerkvenem opravilu bo na trgu defilacija pred praporom, nato obhod po sledečem redu: šentjakobski most, Cozova cesta, Emonska cesta, Rimska cesta, Gledališka ulica, mimo Uršulink, Šelenburgova ulica, Prešernova ulica, Sv. Petra cesta, Resljeva cesta, čez most, Kopitarjeva ulica, Krekov trg, mimo škofije, Stari trg, Mestni trg, Stari trg, Sv. Florjana ulica, Karlovska cesta, dolenski most, Dolenska cesta, telovadišče. — Naše somišljenike v šentjakobskem okraju in kjer se bo pomikal sprevod, vljudno prosimo, da okrase svoje hiše oziroma okna z zastavami.

lj Nedostatki na Rinski in Tržaški cesti. Občinski svetovalec Zumer, dr. Stanovnik in Moškerc so vložili na občinski svet samostojni predlog, s katerim zahtevajo, naj se nemudoma popravita Rimska in Tržaška cesta, na katerih je vožnja močno otežena. Občinski svet naj naprosi državnih cestnih ozar, da popravita Rimsko in Tržaško cesto.

lj Umrli je v deželni bolnišnici delovodja južne železnice g. Ant. Constantini. Pogreb bo od tam v nedeljo popoldne ob treh.

— Seja načelstva in nadzorstva »Strokovne zveze javnih naščencev« se vrši danes ob osmih zvečer v kleti konsumnega društva, Kongresni trg 2.

lj Šišensko prosvetno društvo »Priredi« v nedeljo, dne 15. julija izlet k Sv. Primožu nad Kamnikom. Odhod s prvim vlakom zjutraj ob 5.20. Ker bo za jedi le deloma preskrbljeno, naj vsak sam za to skrbi. Vabljeni vsi člani in prijatelji društva. Odbor.

lj Krekova mladina. Seja centralnega odbora Krekove mladine se vrši v sredo 11. t. m. ob pol osmih zvečer. — Člani in članice! Kdor se namrava udeležiti evharističnega kongresa v Zagrebu, naj se javi nemudoma še v nedeljo 8. t. m. od desetih do dvanajstih dopoldne in v ponedeljek 10. t. m. od pol osmih do devetih zvečer. — Tajnik.

lj Poročil se je 5. t. m. gosp. Franci Žargaj, žel. uradnik, z gđ. Pavlo Jeraž.

lj Mestna zastavljavnica ima tomesečno dražbo novembra 1922 zastavljenih predmetov 12. julija 1923 popoldne.

lj Polietjska kronika. Zalar Ana je služila v Škofji Loki pri Ani Finžgarjevi, katero je okradla in jo oškodovala za 7985 kron. Policija je Zalarjevo v Ljubljani aretirala, jo izročila sodišču in našla vso ukradeno obleko, katero je vrnila Finžgarjevi. — Dne 8. julija so trije dečki v starosti do 16 let iztrgali 75 letnemu delavcu Ivanu Cuhinu rjavo, usnjato denarnico, v kateri je imel 600 K denarja.

Narodno gledišče.

Evgenij Onegin. Čajkovskij je bil med prvimi Rusi, ki so s tako značilnim dvojnimi licem ruske glasbene duše presenečali svet: po eni strani do čuda nežen, sanjav celo, kot deklica — da govorim s Sardenkom — ki s plaho stopinjo hodi po samotah, pa se mu iz te rahle, občutljivo mehke lirike vsak hip utegne — po drugi strani — utrgati divja, z ničemer kročena vihra. Res, da je bilo v njem tudi dokaj kosmopolita, in morda je do uspeha pripomogla najhitreje prav ta zmes čustvovanja, kakor je tedaj določalo glasbene smeri na zapadu, s tistim neopredeljivim, v skrivnostne dalje zamaknjemim ruskim izrazom, ki navzlic vsej — recimo — materialni ozir. formalni jasnosti vendar pokriva vse delo z neko orientalski skrivnostno kopreno, tako da se je glasboljubni zapadni svet na podlagi te jasne, znane glasbene oblike tem laže vdajal mističnemu čaru, ki se mu je ruska glasba v njem tako mikavno prikazovala: kakor mila izvoljenka, ki jo je dobri čar povišal v prelestno kraljčino. — Opera je pri nas dobro uspeła. Že začetni, za rusko glasbo melodično in ritmično tako značilni zbor nas je zazibal v ozračje ruskega plemiškega dvorca in življenja, dasi je prva slika izzemski zbor in ljubki duet obeh deklic nekam hladno izzvenela. V vsej operi je dajala poseben značaj gđ. Zikova, ki je imela kot Tatjana na trenutke, kakor jih more imeti le resnična umetnica. Že po drug isliki se je morala pogostokrat zahvaliti za burno in v polni meri zaslužno priznavanje. Toda višek je bil v tretji sliki, ko je bila kot nebojglena tička, ki jo je omamil uročni kačji pogled; prav nič pa tudi ni zaostajala v zadnjih slikah, ko se v nepričakovnem napadu viharja od zunaj, ki mu točno odgovarja nič manj besen naval razburkanega čustva od znotraj, tedaj pravim, ko se v njeni duši odigra najlutejši boj za nje poštenost, dolžnost, tedaj, ko v neizmernem trpljenju potepta srce, da reši čast svojo, zvestobo... O, to je bilo sijajno! — Njene velike pevске vrline smo že nekajkrat poudarili, naj za to priliko samo to zadoščta, da spomnimo na njen sočni, izdatni, v vseh legah izvrstno izenačeni glas, ki se skoz vse registre preliva

enaki barvi, enaki moči, zvočnosti, poln čustvene miline, pa tudi trpke odločnosti in ponositosti. Po svojih izvrstnih pevskih in igravskih zmožnostih spada v prvo vrsto naših najboljših umetnikov. Betetto v knez Gremmin zopet utelesitev, ki je vse takoj postavila stopnjo višje. Je res čudno: kar se Betetto naloži, vse izvrši vzorno, tako da bi človek komaj mogel reči, kake vloge se mu bolj prilagajo. Betetto je i po pevskih i po igravskih lastnostih tečaj — brez pretiravanja ponavljamo — tečaj naše opere. — O Balabanu smo tudi že veliko pohvalnega zapisali; dasi se njegov glas po svoji naravi nekoliko bolj nagiba proti značaju hladnosti kot toplote, je zlasti v 3. sliki pokazal toliko prisrčne iskrenosti, da se nam je zdel sijajen kot še nikoli. To je pa uspeh posebne ruske šole, ki celo osorno eksplozivno naravo, kakršno ima Balaban, vzgoji za toliko mehko, da ne rečem nežnost. — Gđ. Sfiligojeva je bila prijetna Olga, dokaj dobro igra in poje, pa ima nje grlo še skritih zakladov, ki jih bo treba dvigniti. — Gđ. Rewiczewa ima malo temen kolorit, tako da jo je včasih težko umeti. Sicer je pa glas izdaten, poln, igra dobra, da smo bili v tej smeri zadovoljni. — Važna oseba v operi je pesnik Len ski, ki ga je kot svojo prvo vlogo pel Burja. Reči se mora, da nima razvad — pač pa dokaj dobro izenačen in izvežban glas, čustven, izrazito lirichen tenor, dasi se še ne uči dolgo. Zato tudi ni čuda, če se na glasu pozna, da še ni ves material izrabljen. Seveda je upoštevati tudi še peza prvega nastopa v daljši, ne lahki vlogi. Dosegel je lep uspeh, bil je sprejemljiv, v celoti celo prijetna, občutljiva sentimentalna postavica; predvsem je bil dober v ariji pred dvobojem. Vsekako njegov prvi nastop obeta lep razvoj, če ne opeša po strmini pred vrhom. Občinstvo je prijazno sprejelo, s ploskom, vencem, kar naj ga ne nagne, da bi se zmotil: na višku sem, vso pot — do vrha sem jo že premeril. Zakaj ta je šele prvi, dasi jako srečen in zadovoljiv korak proti usovršitvi. Zato bi ne kazalo poslušati, če bi morda narekovalo prijateljsko čustvo: tega posekaš in onega. Lahko, da je kaj za tem, lahko pa tudi samo prijateljska hiperbola, dobrohotno pretiravanje, ki bi se navsezadnje moglo skriviti v zanko, zaplesti v zadržgo, da se človek več iz nje ne izmota, če bi jo vzel za golo resnico. Res je pa, da če bo raste, vse storil, da si glas do konca usovrši, si ga okrepi in potegne iz neke, sicer ne neprijetne zastritosti, da mu bo v vseh legah in v vsakem slučaju zavznel, kot mu je večkrat zlasti jasno v višini, bo — pač ne gre za »posékovanje« — lirične značaje gotovo dobro, morda izvrstno oživljal. — Orkestru kaj posebnega nimam reči — je bil. Vendar pa se je zdelo, kakor da premalo čuti s skladateljem in s pevci, tako da so značilno toploto in sočnost tega dela bolj vzdrževali pevci kot orkester. Vsaj enkrat bi si želeli n. pr. crescendo-stopnjevanje prav iz dna, ki gre za čustvom prav v najtanjše koreninice in od tam stopnjema za nji mhtiti do najslnejših viškov. To bi uspeh še zelo dvignilo. K.

Prosveta.

pr Občni zbor Glasbene Matice v Ljubljani se vrši v ponedeljek, dne 9. t. m. ob 8. uri zvečer v pevski dvorani poslopja Glasbene Matice v Vegovi ulici z običajnim dnevnim redom. Tekom občne zborna izročil bo predsednik Glasbene Matice najvišja odlikovanja članom, ki so si iztekli za delovanje Glasbene Matice posebnih zaslug, in sicer gg. Petru Graselliju red sv. Save II. razreda in Fran Dreniku red sv. Save V. razreda. Oba sta ustanovnika društva. Red sv. Save V. razreda prejme tudi profesor Josip Vedral, ki deluje že 27 let pri Glasbeni Matici, in pa slovenski skladatelj ter konserva-

torijski profesor Janko Ravnik. Ravno tako prejme isti večer red sv. Save II. razreda Glasbena Matica, s katerim je bila odlikovana povodom 50 letnica. Društveni odbor vabi tako člane, kakor tudi prijatelje društva, da se tega občnega zborna v častnem številu udeležijo.

pr Pesmarica Glasbene Matice. Povodom proslave 25 letnice Glasbene Matice leta 1898. je izšla pesmarica Glasbene Matice, ki se je med našimi pevskimi krogi tako priljubila, da so že tri izdaje popolnoma razprodane. Ob priliki 50 letnice je sklenil društveni odbor, da izda to pesmarico v nekoliko predelani izdaji in v večjem obsegu na novo. Ta pesmarica je sedaj dotiskana ter se dobiva na našem književnem trgu. Obsega 103 moške zborna, od katerih je 64 na novo uvrščenih, ostali pa so sprejeti iz prve izdaje. Pesmarica stane broširana 50 Din, vezana v celo platno pa 64 Din. Naroča se v Matici knjižigarni na Kongresnem trgu. Društva, ki naroče vsaj 10 izvodov skupaj, dobijo broširano pesmarico za 40 Din, vezano pa za 54 Din. Vsem prijateljem slovenske pesni pripravimo najiskrenejše to pesmarico v nakup.

Orlovski vestnik.

Izlet na mednarodno tekme v Parizu. — Odhod iz Ljubljane je 17. julija ob 5. uri zjutraj. Vozimo se preko Italije. Potne liste si morajo preskrbeti udeleženci sami — vidimiranje (vizume) preskrbi Jugoslovanska Orlovska Zveza za vse one, ki odpošljejo svoj potni list najkasneje do 10. julija na Jugoslovansko Orlovsko Zvezo, Ljubljana, Ljudski dom. Nakup valute oskrbi tudi J. O. Z. — Potni stroški (vožnja, prehrana, vizumi in drugi manjši stroški) v vsemi ugodnostmi so proračunjeni na 2100 Din. Udeleženci naj ta znesek čimprej pošljejo na Jugoslov. Orl. Zv. s pristavkom »za Pariz«. Povratek odposlanstva je predviden na 25. julija. — Prdsedstvo J. O. Z.

Turistika in sport.

Podružnica SPD v Kranjski gori privedi ob priliki praznovanja 20 letnice svojega obstoja pri svoji koči na Gozdu pod Vrščem dne 8. julija 1923 veselico z nastopnim sporedom: 1. ob 8. uri sprejem gostov na kolodvoru v Kranjski gori, 2. odhod h koči, 3. ob 11. uri služba božja s petjem in godbo, 4. nagovori, 5. ob 14. uri planinska tombola, 6. prosta zabava. Koča na Gozdu, ki stoji ob lepi državni cesti čez Vršče na Povec 1340 m visoko, je oddaljena od Kranjske gore le dva uri ter je dohod k njej po lepi romantični dolini Velike Pišence tudi turistom brez vsake kakoršnekolik nevarnosti mogoč. Kdor se hoče navšiti zdravega planinskega zraka brez vsakega truda in biti enkrat odkrito vesel, naj ne zamudi lepe prilike. — Godba 40 tih mož iz Jesenic je zagotovljena in sodeluje mešau pevski zbor iz Kranjske gore. Dobitki tombole so raznovrstni in obstojajo le iz turistovskih in lovskih potrebščin. Srečka po 3 Din. — Zatorej v nedeljo dne 8. julija letos vsi h koči na Gozdu pod Vrščem! — Zveza z vlaki: odhod iz Ljubljane z jutranjim vlakom ob 4.40 uri, prihod v Kranjsko goro ob nekako 8. uri — odhod iz Kranjske gore ob 20.23 uri ter zveza iz Jesenic v Ljubljano. — V slučaju slabega vremena se veselica preloži na prihodnjo nedeljo.

Motoklub »Sloveniac« obvešta tem potom odbornike in vse člane kluba, da se vrše do preklica vsako soboto ob 8.15 zvečer odborove seje oziroma klubovi sestanki v gostilni pri Mraku, Rimska cesta. — Odbor.

Kamniška podružnica S. P. D. privedi v nedeljo 8. julija t. j. skupni izlet v Kamniško Bistrico. — Vabljeni so vsi prijatelji narave in neprijetne planinske zabave.

Poizvedovanja.

Na Golici so našli hrvatski turisti o Binkoštni ženski šal. Dobi se v pisarni S. P. D. v Ljubljani, Kralja Petra trg 2.

Gospod, ki je vzel v četrtek zvečer pomotoma v kavarni Union mostovi slavniki, se naproša, da mi ga vrne. Legat Vilko, Trboveljska premogokopna družba, Miklošičeva 15.

ženitna ponudba.

30 letni, izobražen obrtnik in trgovec, želi znanja z gospico ali mlado vdovo do 28 let radi ženitve v svrhu povečanja obrata. Pogoji: dobra kuharica, simpatična osebnost, nekaj premoženja. — Ponudbe s sliko pod »MULIER« na upravo »Slovenec«. Znamka za odgovor!

DEČEK

star 15 let, ki je dovršil osmerzredno ljudsko šolo z dobrim uspehom, iz dobre in krščan. hiše, ZELI vstopiti kot VAJENEC v TRGOVINO z mešanim ali manufakturnim blagom v mestu ali na deželi. — Pomudbe na upravo pod »I. S. 4073c«.

VAJENCA

črepkega, poštenega, zanesljivega, sprejme takoj TEODOR FILIPOVSKY, trgovina železnine in usaja v Prevaljah, Kor.

kot družabnika

in VODJO v lesni trgovini več ali manj izurjeno podjetno moč iz dobre hiše na deželi, ki razpolaga vsaj z Din 100.000 kapitala in ki bi bil pripravljen pri lesni trgovini sodelovati. — Ponudbe pod »SOLIDNO PODJETJE 3944c« na upravo lista.

VILLO na deželi

ODDAM V NAJEM. — Naslov pri upravi »Slovenec« pod številko 4083.

Iščemo H LAPCE

h konjem za posestvo na Hrvatskem. Vprašati pri INZ. SNELLER Resljeva cesta 31, I. nadstropje.

žagar išče mesta

na žagah kot nadglednik posla na parnih ali vodnih žagah, izučen vseh poslov, kar svedočijo spričevala. — Naslov: A. KRÁŠEVEC, p. BUSOVACA v Bosni.

Kontoristinjo

veščo vsega pisarniškega dela, SPREJMEMO za takojšnji nastop! Ponudbe je poslati na upravništvo »Slovenec« pod šifro »KONTORISTINJA 3987c«.

Sedlar in tapetnik

27 let star, zmožen vseh v to stroko spadajočih del samostojno, ISČE trajno mesto. Dopisi pod »SEDLAR« na upravo.

Kmetško posestvo

HISA z gospodarskim poslopjem, kompletno, kmetija z 41 orali sveta, polovica gozda, zemlja rodovitna, 1 uro od žel. postaje Prevalje v Mežiški Dolini, Korosko, po primerai cen TAKOJ PRODAM. — ANDREJ HRIBERNIK, Prevalje

Nov mlekarški voziček

PRODAM. Naslov pri upravi pod št. 4083

VABLO na REDNI OBČNI ZBOR

»NAKUPOVALNE ZADRUGE«, ki se vrši v nedeljo, dne 15. t. m. ob 3. uri popoldne v prostorih Nakupovalne zadruga (Balkan) v Ljubljani, Dunajska cesta, s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo načelstva. — 2. Poročilo nadzorstva. — 3. Poročilo o rač. zaključku za poslovno leto 1922 in njega odobritev. — 4. Poročilo o stanju zadruga. — 5. Volitev načelstva. — 6. Volitev nadzorstva. — 7. Slučajnosti. — Termin za občni zbor se praelaga od 8. na 15. julija po sklepu skupne seje načelstva in nadzorstva z dne 3. julija t. l.

Za načelstvo:

FILIP URATNIK I. r., SIME JURČIČ I. r.

Priložnostni nakup za trgovce z antikvitetami!

NAPRODAJ je prvovrstno, ANTICNO VLOŽENO POBISTVO (slike, preproge, porcelan, bronca itd.) za 4 sobe. — Vprašanje na odvetnika dr. HANS ARKO v KOČEVJU. 4074

Prazno mesečno SOBO

s posebnim vhomom v prtiličju ali v I. nadstropju ISČEM za ortopedični atelje. Pogoji poštranska stvar. — Ponudbe pod šifro »JULIJ« na upravništvo lista.

Likvidacija!

Razprodajajo se pod dnevnimi cenami v vsaki množini: KRAMPI, nasajeni — LOPATE, nasajene (metalke) — VOZNE PLAHE — STRANGE, močne, 4 in pol metra dolge — KONJSKE PODKVE številka 1 do 3 — konjski in volovski PODKOVSONIKI »SATZER« št. 1 — KOTLI, pocinkani, vsebina 60 litrov s pokrovom. Pojasnila daje brezplačno trg. prokurist PETER ŠETINA, SEVNICA OB SAVI.

Najugodnejša prilika za nakup drv!

Vsled pomanjkanja prostora oddajam po ZNATNO ZNIZANI CENI DRVA (trda in mehka, odrezki od žage in parket) v vsaki množini. Pri večjem naročilu se dostavljajo drva tudi na dom. — IVAN ŠIŠKA, tovarna parket in parua žaga, Ljubljana, METELKOVA ulica št. 4. — Telefon št. 244. 4071

Spalnica

kompletna, dobro obranjena, je NAPRODAJ. Ogleđa se od 14.—16. ure. Anton Knezova ulica 3, III. nadstr., desno.

Hiša z gostilno

in MEŠANO TRGOVINO ob periferiji mesta Ljubljana s koncesijo in inventarjem NAPRODAJ za 212.000 Din. V hiši 2 veliki gostilni. sobi, 4 manjše sobe, tri skladnišča, vodovod in elektr. luč. — Ponudbe pod »HALO« na upravo lista.

NA JAVNI DRAŽBI

bodem PRODAL v nedeljo, 8. julija ob 3. uri popoldne

dve njivi stoječe pšenice

na VICU pri Poklukarjevem kozoleu. VODUSEK, Rožna dolina 195. 4050

Malo posestvo

naprodaj, primerno za vpo-kolenca. Sveta okolo 2 orala: lep vinograd, zasajen s ceplj., (ok. 800 l), sodonosnik (tudi ok. 800 l) in pašnik. Hiša, vili podobna, obok. klet, zidnica z vso opremo. Pred hišo vrt. Vodnjak z dobro pitno vodo blizu hiše. Hlev za kravo, svinjak, soba za delavnico, listnjak, 3 minute od kol. Poljane, 10 min. od cerkve in šole. — Ceno pove g. KAROL SIMA, trgovec v PAKLU. 4049

POSESTNIKI GORSKIH KRAJEV, POZOR!

— Naprodaj je čisto

nova vodna sesalka

(PUMPA) za vodnjake, trpežna; zraven tudi cev, 5 m dolga. Kdor jo potrebuje, naj se zgleda pri IVANU CEME, Vrhnika št. 64. 4020

Banatsko moko la.

na vreče in vagone razprodaja M. BIELIČ, Dunajska cesta 33, pri »Balkanu« po najnižjih dnevnih cenah. 3696

Poravnajte naročnino!

Pozor GASILNA društva
Gasilsko DIPLOME in razglednice ima v zalogi H. ZUPAN, knjigovez, Ljubljana, Tršaška cesta 34. 4046

Erman & Arhar
mizarstvo, ŠT. VID n. Ljubljano 4.
Sprejemava vsa stavbna in pohištvena dela. Pohištvo lastnega izdelka stalno na zalogi. - Cene konkurenčne! - Postržba točna. - Načrti in proračuni brezplačno. Se priporočava. 3295

Za lepo sobo
mehovano ali prazno, s separatnim vhodom in dobro postrežbo, v bližini glavne pošte, DAM DIN 150.— NAGRADE. Ponudbe pod «Večkrat odsotenc na upravo».

OVES — KORUZO la.
na VREČE in VAGONE razprodaja M. BIELIČ, Dunajska cesta št. 33 pri «Balkanu» po najnižjih dnevnih cenah. 3697

PRODAM dobro ohranjeno **Kompletno ORODJE ZA IZDELOVANJE cementne opeke.**

Vpraša se pri tvrdki LJUDEVIT SIRC v Kranju. 8976

Banatsko pšenico la.
razprodaja na wagone, paritet vsaka postaja v Sloveniji, M. BIELIČ, Dunajska cesta 33, pri «Balkanu».

VILLA DR. PEČNIK
Rogaška Slatina.

Zdravniška penzija, oddihališče, sanatorij. Za notranje bolezni, za oslabele, za katere pljučnih vršičkov. Obilna izvrstna hrana. Krasna južna lega. — Prospekt!

VEČ PETROLEJSKIH cestnih svetilk
skoro novih, PRODA radi uvedbe električne razsvetljave občina DOLENJI LOGATEC. 3753

KUPUJEM razna zdravilna suha ZELIŠČA
KORENINE, LUBJE, SUHE GOBE, LIPOVO CVETJE i. dr. A. MAČEK, VRHNIKA.

„DIAMALT“
Pozor pekli «Diamalt», tvornice Hauser i Sobolka, Beč-Stadlau, v predvojni kakovosti, se edino dobi pri glav. zastopniku v Jugoslavijo EDUARD DUŽANEC, Zagreb. Skladišče Strossmajerova 10. Varnost se ponaredb v prahu ali tekočin!

ODDAM v NAJEM trgovino meš. blaga
na DEZELI event. sprejem DRUŽABNICO. Za mlajšo agilno moč lepa bodočnost! Potreben kapital vsaj 50.000 Din. Ponudbe pod «TRGOVINA na DOLENJSKEM 8948» na upravištvo «Slovenec».

Zahvala.
Za vse izkazano nam sočustvovanje ob prebriski izgubi, ki nas je zadela s smrtjo našega blagega pokojnika, gospoda **Ivana Sartori**
izrekamo vsem skupaj najsrčnejšo zahvalo. — Osebito se zahvaljujemo gosp. medic. svetniku dr. I. Jelovšku za požrtvovalno olajšanje v težki bolezni, nadalje vsaj prečastiti duhovščini, kakor tudi požarni brambini in gg. pevcem za pretresljivo žalostinke, vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki so ga spemili na zadnji poti.
ZALUJOČI OSTALI.

ŽUPNIŠKE URADE
V JUGOSLAVIJI prosim, da bi mi proti odškodnini javili, KJE je pokopan ANTON STRAUB, ki se je vrnil leta 1922 iz Amerike in kje se nahaja njegovo premoženje. — Naslov: Anton Straub, GRAZ, Grillparzerstrasse 17.

Stanovanje

na periferiji ali v bližnji okolici mesta ISCE mirna stranka proti dobri nagradi. Eventuelno se vzame cela hiša v najem. — Ponudbe na: E. KRALJ, Brezovica (barake). 3609

Za bližajoči se KATOLIŠKI SHOD priporočam v nakup

orlovske potrebščine
KLOBUKE, SLAMNIKE, ČEPICE in SRAJCE ter drugo modno BLAGO po zmerni ceni. — IVAN KUNOVAR, LJUBLJANA, Stari trg 10.

POZOR TRGOVCI! — Imam v zalogi **molitvenike**

z naslovom: «Spomin na Jezusa», primeren za birmance, z napisom: Spomin sv. birmo ali brez napisa. — Cena molitvenikom na debelo: Zlata obreza z okroglimi vogali, mehke platnice, fini, 20 Din, zlata obreza, trde platnice, 15 Din, rdeča obreza, trde platnice, 10 Din. — AL. ZORIČ, knjigovez, KRŠKO. 3928

OBVESTILO!
Nogometne žoge
najboljše in najcenejše se dobe na Poljanski c. 54/I., pri A. REPOTOČNIK.

Kromatično harmoniko
(36 basov, 49 prim.) s SOLO-VIOLINO vred, PRODAM za 8000 Din. — Ponudbe na upravo «Slovenec» pod št. 3990.

Kupim MRVO.
JOSIP CIHLAR, Ljubljana, Vodovodna cesta 1. 4016

Trboveljski premog
na DRVA ima stalno v zalogi v vsaki množini DRUŽBA «ILIRIJA», Ljubljana, Kralja Petra trg 8. Telefon št. 220.

!!! AUTO !!!
BENCIN OLJE MAST PNEUMATIKA VSA POPRAVILA IN VOZNIJE
JUGO-AUTO d. z. o. z. v Ljubljani. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi

POHIŠTVO!
Kdor si želi nabaviti trpežno pohištvo, kakor: SPALNICE, JEDILNICE, kuhinjske in pisarniške opravne, iz trdega ali mehkega lesa, jo ima vedno v zalogi in prodaja po nizkih cenah strojno mizarstvo ANDREJ KREGAR, št. Vid nad Ljubljano (Slovenija). — Sprejemam naročila tudi po RISBAH! 1858

Arhitekt in mesni stavbenik

Viljem TREO
Ljubljana, Gosposvetska cesta 10. Telef. inter. št. 103. Ustanov. leta 1850. se priporoča za zgradbe vseh vrst ter izvršuje načrte in proračune.

HIŠO
v bližini žel. postaje na Dolenj. all Štaj. s 3 sobami in kuhinjo vzajem v NAJEM. Ponudbe pod «HIŠA» na upravo lista.

Vreče rabljene
dobro ohranjene, kupim — JOS. BAHOVEC, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 7.

Cenj. občinstvu priporočam svetovno znane šivalne stroje

GRITZNER
v vseh opreham za redbinsko in obrtno rabo ter vse posamezne dele, olje, igle sa vse sisteme. Edino le pri

JOSIP PETELINC,
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip 7.

Poduk v vezanju brezplačen. Isto tam galanterija, srajce, kravate, potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, gumbi, žlice, noži. Na veliko in malo. Večletna garancija. Cene najnižje.

Gradbeno podjetje
ing. Dukič in drug
Ljubljana, Bohoričeva ulica 24.

VELIKA ZALOGA **klobukov in slamnikov** se dobi pri

Franc Cerar
lovarnar v Slobu, pošta Domžale.

Prevezemajo se tudi stari klobuki in slamniki v popravilo pri KOVACEVIČ i TRŠAN v LJUBLJANI, Prešernova ulica št. 5. Sprejemanje v sredo. Zaloga v Celju, Gosposka ulica 4.

žaga in mlin
na Dolenjskem, blizu želez. postaje, NA-PRODAJ. — Naslov pri upravištvo lista pod številko 3988.

L. Mikuš
Ljubljana, Mostni trg 15
priporoča svojo zalogo dežnikov in solničnikov in sprehajalnih palic. Popravila točno in solidno!

IZJAVA.

Podpisani javlja, da g. KAREL VELKAVRH ni upravičen, sprejemati denarja od strank na moje ime, ker jaz njemu izročena plačila ne pripoznam.

Karel Cigler, trgovec z premogom in drvini, Sp. Šiška št. 72.

Preselitveno naznanilo.
Cenj. naročnikom vljudno naznanjam, da sem preselil svojo **tapetniško delavnico** iz Komenskega ulice 12, („Rokodelski dom“) v **Kolodvorsko ulico št. 27.** Priporočam se tudi v bodoče za naklonjenost ter zagotavljam solidno in točno postrežbo.

Franc Jager, tapetniški mojster, Ljubljana, Kolodvorska ul. 27.

B. S. A.
Angleški Motor Bicycle
2 3/4 HP lahke tipe je zmagal pri regularitetni tekmi „Moto kluba Slovenija“ za klubovo prvenstvo na progi Ljubljana — Planina — Cerknica — Nova vas — Vel. Lašče — Turjak — Ljubljana dne 24. VI. 1923 absolutno v vseh kategorijah in dosegel

prvo darilo

Zastopstvo: Jugo Avto d. z. o. z., Ljubljana, Dunajska cesta 36.

odvetnika
dr. Albin Suyer in dr. Viktor Moro
naznanjata
da otvorita v Ljubljani na Gosposvetski c. 2 (palača Europa) **skupno odvetniško pisarno**
ki se nahaja začeto do 16. julija t. l. v Kolodvorski ulici 23/L.

Krasno Gorsko letovišče Rimski vrelec

alkalični mineralni vrelec, preiskujen proti vratnim boleznim ter boleznim v mehuru in ledvicah. Penzija z lastnim velikim gospodarstvom. Pošta KOTLJE, Slovenija, postaja juž. žel. Guštanj-Ravne

Banka za trgovino, obrt
Delniško društvo in industrijo Delniško društvo
Jelačičev trg 4 ZAGREB (lastna palača)
Delniška glavnica z rezervami Din 23.000.000.— (K 92.000.000.—).
Telefon 2—85, 7—96, 11—94 in 15—54.
Brzojavke Trade i Trgobanka.
Podružnice Koprivnica, Ruma.
Afilirani zavodi v vseh večjih trgovskih središčih Jugoslavije. —
Direktne zveze s prvorazrednimi bankami v celi Evropi ter Ameriki.
Prejema vloge na knjižice in na tekoči račun po najkulantnejem obrestovanju.
Eskoptira menice in devize.
Financira in ustanavlja obrtniška, trgovska in industrijska podjetja.
Kupuje in prodaja valute, devize in vrednostne papirje.
Podeljuje predujme na vrednostne papirje.
Borzna naročila izvršuje kulantno in točno.
Izdaja čeke in kreditna pisma ter izvršuje izplačila na temelju akreditiva na vsa tu- in inozemska mesta.

Trgovska banka d. d., Ljubljana
Selenburgova ulica št. 1
(prej SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA)
(Kapital in rezerve Din 17.500.000.—)
izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.
Brzojavke: Trgovska. Telefoni: 139, 146, 458.

Podružnice:
Maribor
Novo mesto
Rakek
Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Ekspoziture:
Konjica
Meža-Dravograd
Ljubljana (menjalnica v Kolodvorski ulici)

Zadružna Gospodarska banka d. d.

Ljubljana, Miklošičeva cesta števil. 10

(v lastni palači vis à vis hotela „Union“). Telefon št. 57 in 470.

Račun poštno-čekovnega urada za Slovenijo št. 11.945, v Zagrebu št. 39.080.

Podružnice: DJAKOVO, MARIBOR, SARAJEVO, SOMBOR, SPLIT, SIBENIK. Ekspozitura: BLED.

Interesna skupnost s: Sveopće Znanstvenjako banko d. d. v Zagrebu in njeno podružnico v Karlovcu ter Gospodarsko banko d. d. v Novem Sadu.

Kapital in rezerve skupno nad Din 15.000.000.—.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira vrednostne papirje, daje v najem jeklene shrambe za vrednote, kupuje in prodaja kar najbolje tuje valute in devize, sprejema vloge na tekočem računu in na vložne knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije pod najugodnejšimi pogoji.
Pooblaščen prodajalec srečk Drž. razr. loterije.

Parna žaga Fran Ravnikar

mesni tesarski mojster

Ljubljana, Linhartova ulica št. 25

kupuje po najvišjih dnevnih cenah razne vrste okrogli les, kakor tudi cele gozdne parcele.

**Zaklopni stoli,
klopi in mize.**
Rožmanc & Komp.

Ljubljana, Mirje 4.

**AVTO:
MATERIJAL**

VSAKO:
VRSTNI
KROGLJIČNA:
LEŽIŠČA
SPECIJALITETE
NOVOSTI
J. GOREC
LJUBLJANA
PALAČA LJ-KRED-BK

KUPIMO VSAKO MNOŽINO
starega SVINCA
PUŠKARNA V KRANJU.

Miši, podgane, stenice, ščurki
in vsa golazen mora poginuti, ako porabljate
moja najbolje prečiščena in splošno hvaljena
sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim
K 26, za podgane K 26, za ščurke K 20, za ste-
nice K 25 uničevalce moljev K 10 in 20, proti
mršesom K 10 in 20, maslo proti nšem pri
ljudih K 10—; in živini K 10—; za uši v obleki
in perilu K 10 in 20; proti mršesu na sadju
in zelenjavi proti mravljam 10 in 20 K. Pošilja
po povzetju Zavod za eksport
M. Jünker, Petrijska ul. 3, Zagreb 39.
Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Popolnoma varno naložite svoj denar v VZAJEMNI POSOJILNICI V LJUBLJANI

r. z. z. o. z. — sedaj poleg nunske cerkve,

poletu l. 1923 v svoji lastni palači ob Miklošičevi
cesti poleg hotela „UNION“.

Hranilne vloge se **6%** brez odbitka rentnega in
obrestujejo po **6%** invalidskega davka.

Vloge v tekočem računu se obrestujejo po **5 1/2%**

Hranilne vloge vezane na dobo pol leta po **6 1/2%**
Večji zneski se obrestujejo po dogovoru.

Cie. Gle. Transatlantique
Francoska linija

Najkrajša in najudobnejša vožnja v Ameriko.

Havre-New York samo 6 dni.

Glavno zastopstvo za Jugoslavijo:

Slavenska banka d. d. v Zagrebu.

VOZNE LISTKE in tozadevna pojasnila daje:

Ivan Kraker,

zastopnik v Ljubljani, Kolodvorska ulica 41.

Prva jugoslovanska tovarna
žaluzij, rolet, lesenih in jeklenih zastorov

Š. Skrbić naslednik

braća Vidaković

Zagreb, Illica 40

Telefon: 4—82, 23—19.

Ustanovljena 1889

izdeluje vse vrste rolet, kakor: jeklena, le-
lesena, platnena, pletena omrežja, solnčne
plahte in vse dele za iste.
Zahtevajte cenike in proračune.

Iščemo
zastopnike!

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani.

Tvornice papirja v Vevčah, Ja-
neziji in Goričanah.

Vabilo k subskripciji IV. emisije delnic.

Tvornica lesovine v Goričanah
in Medvodah.
Tvornica celuloze v Goričanah.

Izvršuje sklep občnega zbora delničarjev Združenih papirnic Vevče, Goričane in Medvode d. d. v Ljubljani z dne 5. maja 1923 provaja k temu pooblaščen upravni svet na podlagi odobrenja Ministrstva trgovine in industrije v Beogradu z dne 11. decembra 1922, VI, br. 5642, na občnem zboru sklenjeno povišanje družbine delniške glavnice

od Din 12,500.000.— na Din 20,000.000.—

z izdajo

75.000 komadov delnic à Din 100.— nom.

pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se ponudijo nove delnice po kurzu **Din 150.—** za komad tel quel v razmerju na dve stari ena nova, protivrednost plačljiva ob subskripciji.

Stari delničarji, ki hočejo izvršiti opcijo, morajo predložiti svoje delnice brez kuponske pole na blagajnah nižje navedenih mest, da se na njih označi izvršitev opcije.

2. Novim delničarjem se ponudijo nove delnice po kurzu **Din 200.—** za komad tel quel, plačljivih ob subskripciji.

3. Subskripcija traja od 25. junija do 25. julija 1923 in so določena kot subskripcijska mesta:

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice, Kreditni zavod za trgovino in industrijo v Ljubljani, Hrvatska podružnica Wiener Bank-Vereina v Zagrebu, Prva hrvatska štedionica v Zagrebu in Jadranska banka A. D. v Beogradu ter njene podružnice.

4. Dodelitev delnic se izvrši po preteku subskripcijskega roka čim najhitreje. Za nedodeljene delnice se vplačani denar vrne najkasneje do 8. avgusta 1923.

5. Izročitev novih delnic se bo izvršila proti vrnitvi subskripcijskih potrdil do konca tega leta.

6. Azijski dobiček pri izdaji novih delnic se dodeli po odbitku stroškov in pristojbin rezervnim fondom podjetja.

7. Nove delnice so deležne na družbinem dobičku od 1. julija 1923 dalje in so opremljene že s polkuponom za leto 1923.

8. Uspeh emisije je zajamčen po posebnem garaučnem sindikatu.

Ljubljana, dne 6. junija 1923.

Upravni svet.